

IMMACULATA

č. 179

již 30 let

ON-LINE TAKÉ
V AUDIO VERZI

TÉMA: CTNOST LÁSKY

4
22

6

- 4 Kdo by si mohl vůbec pomyslet!
- 5 Letem M. I. světem
- 6 Bůh je láska
- 8 Láska má různé podoby
- 10 Láska Otce a Syna
- 12 Svatost jako dokonalá láska
- 14 Můžeme dělat víc než plakat u lůžka
- 16 Příběhy neskutečných náhod
- 17 Láska přemáhá strach
- 18 I Bůh miluje do krajnosti
- 20 Apoštolka vyhoštěných

10

- 22 Panna Maria Svatotomská
- 24 Křesťan a film
- 26 Milosti do náročné služby
- 30 Magnet na rehočné povolania
- 32 S blahoslaveným Karlem na cestě do nebe
- 34 Štěpán sloužící a svědčící
- 36 Náměstkové Kristovi (39)
- 38 Všechno pro Tebe, Ježíši!
- 39 Jak se cvičí láska
- 40 Poděkování a prosby
- 41 Zprávy

18

26

38

První strana obálky: Panna Maria Svatotomská z klášterního kostela Nanebevzetí Panny Marie na Starém Brně. Foto: Vratislav Medek.

IMMACULATA – NEPOSKVRNĚNÁ (dvouměsíčník) 4/2022, ročník XXXI.

S církevním schválením brněnského biskupa Mons. Vojtěcha Cikrleho č. j. 868/94 ze dne 4. dubna 1994.

Registrační značka: MK ČR E 6202. ISSN 1210-5732.

Vydává: Konvent minoritů v Brně, Minoritská 1, 602 00 Brno, tel.: 605 459 174 (Po–Pá: 9.00–12.00).

E-mail: immaculata@minorite.cz, web: immaculata.minorite.cz.

Příspěvky na rok 2022: Dobrovolné dary. Výrobní a poštovní náklady jsou 33 Kč/1 výtisk.

Bankovní spojení: Raiffeisenbank, č. ú.: **7498984001/5500**, bezhotovostní platby vždy opatřete var. symbolem uvedeným na adresním štítku. Do zprávy pro příjemce uveďte „Dar na časopis“.

Čtenáři ze Slovenska mohou posílat příspěvky na adresu:

Kláštor minoritov, Námestie sv. Františka 4, 841 04 Bratislava, č. ú.: **4060015034/3100**.

Tisk: Tiskárna Lelka, Dolní Bojanovice.

Redakce si vyhrazuje právo měnit nadpisy a zkracovat příspěvky. Nevyžádané rukopisy se nevracejí.

Ó Maria, beze hříchu počatá, oroduj za nás, kteří se k Tobě utíkáme, i za všechny, kteří se k Tobě neutíkají, a zvláště za nepřátele církve svaté a za ty, kdo jsou Ti svěřeni.

Denní modlitba rytířů Neposkvrněné Panny Marie

VÁŽENÍ ČTENÁŘI, MILÍ RYTÍŘI NEPOSKVRNĚNÉ, srdečně Vás zdravíme z redakce a jsme rádi, že Vám můžeme nabídnout toto další číslo Immaculaty. Určitě jste ho už netrpělivě vyhlíželi. Doufali jsme, že ho budete mít doma již koncem srpna, ale nepříjemná technická porucha způsobila, že všechna redakční data zůstala uvězněna v poškozeném disku, takže dokončení tohoto čísla se muselo odložit kvůli záchraně dat až do září. Děkujeme Vám za Vaši trpělivost a shovívavost.

Aktuální číslo Immaculaty je věnováno ctnosti lásky. Myslím, že nikoho nemusíme přesvědčovat, že bez lásky by život byl prázdný a smutný, že právě ona je tím, co má hluboký smysl a cíl. Pravdou však je, že láska vyžaduje velké úsilí, na druhé straně však je sama sobě odměnou. Pán Ježíš nám říká, že celé Desatero stojí na příkázání lásky k Bohu a bližnímu. A sv. Pavel k tomu dodává, že bez lásky nejsme nic. Ale vlastně proč bychom se tomu neměli divit, vždyť v Písmu se říká, že Bůh je láska. Mohlo by se tedy zdát, že s láskou to bude velmi jednoduché, ale víme, že tomu tak není. Přestože všichni po ní toužíme, tak ne všichni ji umíme správně uchopit a prožívat. Až příliš se necháme strhnout jejími náhražkami a dostáváme se na bludné cesty nelásky.

Milí čtenáři, přeji Vám, ať v síle Ducha Svatého dokážete vždy rozeznávat pravou lásku od té falešné a žít podle jejich požadavků.

br. Bohdan Heczko OFMConv
šéfredaktor Immaculaty

RYTÍŘSTVO NEPOSKVRNĚNÉ (M. I.)

je mariánské apoštolské hnutí, které založil v Římě 16. října 1917 svatý Maxmilián Maria Kolbe. Toto hnutí usiluje o šíření Ježíšova království skrze Neposkvrněnou. Rytíři a rytířky Neposkvrněné usilují skrze vlastní odevzdání se do rukou Matky Boží v první řadě o vlastní obrácení a pak obrácení ostatních hříšníků, zvláště těch, kteří odešli od víry, a těch, kteří ještě Ježíše Krista neznají.

PODMÍNKY ČLENSTVÍ V M. I.

1. Zcela se odevzdat Panně Marii Neposkvrněné jako nástroj do Jejích rukou. **2.** Nosit Zázračnou medailku. **3.** Zapsat se do knihy Rytířstva Neposkvrněné v sídle kanonicky ustanoveném. (Zápis se dělá prostřednictvím přihlášky vlastnoručně podepsané. Tu zasílejte na: Národní centrum M. I., Minoritská 1, 602 00 Brno, e-mail: info.mi@minorite.cz.)

Kdo se cítíte osloveni a chtěli byste vstoupit do M. I., požádejte o přihlášku na výše uvedených kontaktech.

KDO BY SI MOHL VŮBEC POMYSLET!

Z textů sv. Maxmiliána o lásce¹

text: **Maxmilián M. Kolbe** | redakčně upraveno

Podstatou života svatého Maxmiliána byla snaha o plné prožívání lásky k Bohu a k lidem. Jeho úplné odevzdání se Bohu skrze Neposkvrněnou bylo pro něj učebnicí a zdrojem lásky, o které svědčil ve svých nesčetných článcích a dopisech adresovaných bratřím i širokému čtenářstvu časopisu Rycerz Niepokalanej. Zaposlouchejme se do jeho slov či spíše jeho modlitby lásky k Bohu.

VĚČNÁ LÁSKA

Kdo by si směl vůbec pomyslet, že ty, ó Bože nekonečný a věčný, jsi si mě zamiloval od věků? A nejenom to. Miloval jsi mě více než od věků. Miloval jsi mě od doby, co ty, Bože, jsi Bohem. Znamená to tedy, že jsi mě miloval vždycky. Přestože jsem ještě vůbec nebyl, ty jsi mě již miloval. A právě proto, že jsi mě miloval, ó Bože láskyplný, vyvedl jsi mě z nicoty do existence.

Pro mě jsi stvořil nebesa plná hvězd, pro mě jsi stvořil zemi, moře, hory, řeky a tolik krásných věcí na zemi... A to není všechno. Abys mi ukázal z blízka, jak velice mě miluješ, sestoupil jsi z nebe, z míst nejčistějších rozkoší, na zašpiněnou a uplakanou zemi. Vedl jsi život v chudobě uprostřed námah a utrpení, a nakonec pohrdaný a vysmívaný jsi chtěl bolestně viset na hanebné šibenici mezi dvěma lotry... Tímto strašným, obětavým způsobem jsi mě vykoupil, ó Bože lásky!

DARUJÍCÍ SE BŮH

A nezastavil ses ani u toho. Když jsi viděl, že devatenáct století uplyne od tvé láskyplné výkupné oběti, než se ukáží na této zemi já – poradil sis i s tímto. Tvé srdce se nesmířilo

s tím, že bych měl žít jenom ze vzpomínek na tvůj velký důkaz obětující se lásky. Zůstal jsi na této nízké zemi v podivuhodné Nejsvětější svátosti oltářní a přicházíš ke mně a sjednocuješ se se mnou velice těsně pod podobou pokrmu... Již nyní tvá krev koluje v mých žilách. Tvá duše, o Bože Vtělený, proniká mou duší, posiluje ji a sytí...

Bože, tvá dobrota a milosrdenství tvoří pro nás matku – zosobnění tvé dobroty a bezmezné lásky.

MARIA JAKO DAR BOŽÍ LÁSKY

A co dalšího jsi mi mohl, Bože, dát do vlastnictví, nežli sebe samého?... Tvoje srdce hořící láskou tě vedlo k ještě jednomu daru: ano, ještě k jednomu daru!...

Přikázal jsi nám, chceme-li vejít do nebeského království, abychom se stali dětmi. A dobře víš, že dítě potřebuje matku. Vždyť ty sám jsi ustanovil tento zákon lásky. Tvá dobrota a milosrdenství tvoří pro nás matku – zosobnění tvé dobroty a bezmezné lásky. Pod křížem

na Golgotě nám ji odevzdáváš a nás odevzdáváš zase jí... Ty určuješ, náš milující Bože, aby se ona stala správkyní a prostřednicí veškerých tvých milostí. Jí neodmítneš vůbec nic, stejně tak jako ona není s to někomu něco odmítnout... A tak tedy: Kdo bude tedy zatracen? Kdo že by se nemohl dostat do nebe? Snad jen ten nerozumný a umíněný nepřítel sebe samého, který vědomě a dobrovolně odmítá spásu... a dokonce utíká i od té nejlepší matky a pohrdá jejím prostřednictvím...

PŘIDRŽME SE MARIE

Rozhlédněme se kolem sebe. Kolik je tady milostí Matky Boží. A podívejme se i do svého nitra. Všimněme si, že kdykoliv jsme se odevzdali celou duší naší Neposkvrněné Matce Boží, vždycky do našeho srdce vstoupil pokoj. A když na nás doráželo pokušení a my jsme se s důvěrou obrátili jako děti k Matce Boží, naše vůle vydržela a nepodlehla pokušení. Je někdo, kdo to nezakusil? Ať zkusí, ať se sám přesvědčí, jak mocná a dobrá je Matka Boží i naše Matka – naše maminka. ■

¹ KOLBE, Maxmilian. Článek: „*Któż byś miał przypuścić?...*“ Rycerz Niepokalanej 8 (1929) 327–329. In: Spisy II. Niepokalanów: WOF, 2007. Číslo 1062.

LETEM M. I. SVĚTEM

čili rytíři v akci

text: **Jitka Navrátilová**
| koordinátorka M. I.

EXERCICIE PRO MLÁDEŽ (25. 7.–30. 7. 2022, obr. 1, 2, 3)

S mladými lidmi, kteří zatoužili po duchovním rozvoji v duchu Maxmiliánovské spirituality, jsme se sešli poslední červencový týden v pražském minoritském klášteře. Zázraky Panny Marie, které byly hlavním tématem exercicií, nás doprovázely nejenom na přednáškách, ale i po celý pobyt. Skupinka shromážděných mladých lidí prožila tento požehnaný čas hrami, modlitbou, přednáškami a výlety na místa, která nám připomínala zázraky spojené s Matkou Boží. Jsme rádi, že někteří z účastníků se zde potkali již po několikáté. To umožnilo vytvořit pouto, které se vzájemným sdílením duchovních zkušeností, v rámci pobytu ještě prohloubilo. Doufáme, že se nám podaří uskutečnit i nějaké následné víkendové setkání s těmito účastníky. Pokud byste věděli o dalších zájemcích z řad mladých lidí, budeme rádi, když jim dáte informaci o těchto akcích a pozvete je na ně.

SETKÁNÍ S PREZIDENTEM M. I. (12. 7. 2022, obr. 4)

V měsíci červnu se v Madridu uskutečnilo setkání Evropského Fóra laiků. Jedná se o fórum laiků v církvi, které vzniklo po II. vatikánském koncilu. Na tomto fóru zástupci jednotlivých zemí zpracovávali své závěry k jednotlivým okruhům synodálního procesu. Tohoto setkání jsem se účastnila s manželem také já. Božím řízením se o naší přítomnosti v Madridu dozvěděl také prezident M. I. pan Miquel Borgas. Měli jsme možnost tedy osobně se setkat a strávit společný čas s ním a jeho rodinou. Byla to požehnaná doba, ve které jsme mohli sdílet zkušenosti ze španělského a českého M. I. a dozvědět se více o dění v mezinárodním kontextu Rytířstva Neposkvrněné. Touto cestou předávám také osobní pozdravy prezidenta M. I. všem českým rytířům a rytířkám.

MAXMILIÁNOVSKÁ POUŤ NA CVILÍN (13. 8. 2022, obr. 5, 6)

O druhé srpnové sobotě, před slavností Nanebevzetí Panny Marie, se sjeli čtenáři časopisu Immaculata, členové Rytířstva Neposkvrněné a vůbec mariánští ctitelé do cvilínského kostela k Panně Marii. Již tradičně zde slavíme poutní slavnost, při které si připomínáme hrdinské skutky lásky sv. Maxmiliána, které vyvrcholily jeho nejvyšší obětí v koncentračním táboře Osvětim (Auschwitz), kdy dal život za jiného spoluvězně. V letošním roce nám bylo ctí přivítat také početnou skupinu Rytířů Neposkvrněné, kteří k nám připutovali z Polska... ■

Foto: Národní centrum M. I.

BŮH JE LÁSKA

Otevírání hlubin Božího tajemství

text: **P. Jaroslav Brož**

Boží láska má v biblickém zjevení mnoho tváří. Zvláště vyniká snoubenecký vztah Hospodina k jeho lidu. Novozákonní zvěst zdůrazňuje především Boží milosrdenství v tom, že jsme vykoupeni skrze Ježíše Krista.

BOŽÍ LÁSKA SE OTEVÍRÁ KROK ZA KROKEM

V závěru novozákonního zjevení píše sv. Jan ve svém prvním listě stručnou větu: „Bůh je láska“ (1 Jan 4,8.16). Toto prohlášení není jistě známkou primitivismu, který se vyjadřuje v holých větách. Krátké sdělení je plodem dlouhých úvah, modlitby a duchovního zrání autora, aby mohl vyjádřit to, co je v rozsáhlém biblickém poselství podstatné: Bůh je láska. Vedle toho ve stejném listě prohlašuje: „Bůh je světlo“ (1 Jan 1,5). Obě věty spolu těsně souvisejí. Láska vypovídá o tom, že v Bohu je plnost života. Jeho podstatou je sdílení ve vztazích; proto Ježíš učí, že v jediném Bohu je Otec, Syn a Duch Svatý. A tento plný život Boží Trojice se touží dále rozdávat; působí jako světlo, které se svou povahou dává dál a naplňuje temný prostor.

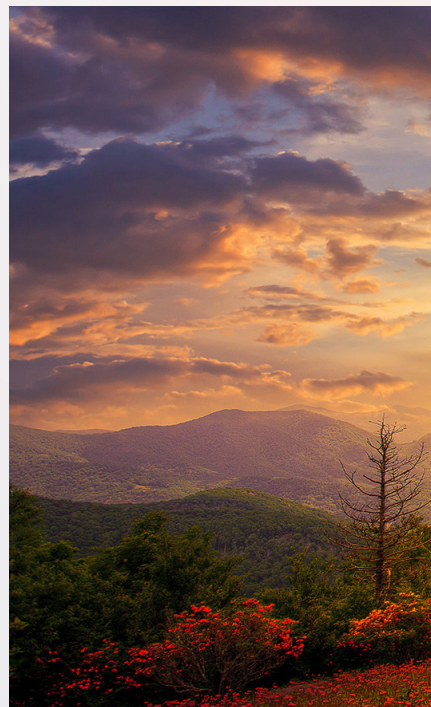
Na omezeném prostoru tohoto článku nelze zachytit všechny projevy Boží lásky. Proto se musíme omezit jen na stručný výběr toho nejnepřítějšího. Předně je třeba říct, že do Božího vnitřního života nemůžeme mít přímý vhled. Bůh nám proto dává biblické zjevení, abychom skrze slova, události a věci v životě izraelského lidu a pak především v osobě Ježíše Krista pravdivě nahlédli, co všechno znamená, že „Bůh je láska“.

VYLITÍ BOŽÍ LÁSKY DO STVOŘENÍ

Bůh stvořil svět svým slovem. „... řekl... a stalo se tak,“ zní v první kapitole Bible desetkrát jako refrén, který nám zvěstuje, že Bůh do světa vložil něco z toho, co je jeho vlastním životem. Například nás upoutá, jak autor Geneze několikrát opakuje, že rostliny na zemském povrchu nesou plody se semeny (Gn 1,11-12). Příroda od rostlinné říše výš je plodná. Už to je nedokonalý obraz lásky, která se rozdílí, rozdává, dává život dál. Pak přicházejí živočichové a nad nimi jako koruna stojí člověk – Boží obraz. Ne jako jednotlivec, ale jako společenství muže a ženy. Zde je odlesk Boha – lásky zřejmý. Prarodiče lidského rodu dostávají od Boha trvalé poslání: „Plodte a množte se a naplňte zemi“ (Gn 1,28). Celá země má zvěstovat v životě lidské pospolitosti, že Bůh je láska, plodná a přející druhému.

VYVOLENÍ

S Abrahámem se začíná projevovat další projev Boží lásky – vyvolení. Tento biblický pojem je třeba chápat správně. Lidsky v něm cítíme diskriminaci ostatních, kteří vybráni nebyli. Ale v biblickém smyslu vyvolení zdůrazňuje, že Boží láska předchází člověka a člověk na ni pak odpovídá. Tak je to s Abrahámem. Byl Bohem vyvolen, aby se vzdal

svého dosavadního domova a vlasti a vydal se na cestu. A on, přitahován silou Boží lásky, jde. Je povolán, aby skrze něj Bůh vylil mnohem víc lásky, než Abrahám předtím daroval své rodině přirozeným způsobem. Má se stát požehnaním – otcem pro všechny národy (srov. Gn 12,2-3).

BOŽÍ PŘÁTELSTVÍ

Potom je tu veliký Mojžíš. Vedle jeho poslání proroka a zákonodárce Bible zdůrazňuje jeden významný rys: Hospodin s ním mluvil „tváří v tvář, jako když někdo mluví se svým přítelem“ (Ex 33,11). Bůh tu nabízí člověku přátelský vztah. Podle starých filozofů je přátelská láska jedním z nejušlechtilejších způsobů, jak může člověk milovat člověka. A Bůh takto přistupuje ke svému lidu. Dále Hospodin přichází mezi svůj lid a tajemně s nimi přebývá: „Já sám (doslova: má tvář) půjdu s vámi a dám vám odpočívnutí“ (Ex 33,14). Blížkost též patří k projevům lásky. „Nikoli proto, že

byste byli početnější než kterýkoli jiný lid, přilnul k vám Hospodin a vyvolil si vás. Vás je přece méně než kteréhokoli lidu. Ale ... vás Hospodin miluje..." (Dt 7,7-8).

SNoubenecká láska

Někteří proroci ukazují další rys Boží lásky. Hospodin, který s Izraelem uzavřel smlouvu, se mu zavázal snoubeneckou – manželskou láskou. „Zasnoubím si tě navěky, zasnoubím si tě spravedlností a právem, milosrdenstvím a slitováním..." (Oz 2,21). Podobně mluví Jeremiáš (Jer 2,2.20; 30,24; 31,3) a Ezechiel, který dlouhou historii Izraele vypráví v podobě beduínské bajky o dívce-nalezenci, které se pocestný ujal, vychoval, zasnoubil se s ní, a když se dopustila nevěrnosti, volá ji zpět (Ez 16). Nelze také nezapomenout na zářivá slova ze závěru Izaiášovy knihy o vítězství Boží snoubenecké lásky k Jeruzalému: „Jako se ženich veselí z nevěsty, tak se tvůj Bůh bude veselit z tebe“ (Iz 62,5).

Láska skrze moudrost

Vztah mezi lidskou manželskou láskou a láskou Boží je tak těsný, že celá Píseň písní – izraelská milostná poezie – se stává zjevením Boží lásky k Izraeli a v Novém zákoně k církvi, případně ke každé lidské duši. Ale také Boží moudrost k tomu, kdo ji hledá, „vyjde vstříc jako matka, jako panenská žena ho přijme“ (Sir 15,2). Získání moudrosti je způsob, jak se stát Božími přáteli (Mdr 7,14).

Trojčinná láska v novém zákoně

V Novém zákoně se Boží láska ukazuje především jako láska otcovská. Zdůrazněme si tu především jeden rys, který pro nás bude vždy překvapivý a neuvěřitelný. Boží láska se projevuje odpuštěním! „Bůh¹ prokazuje svou lásku k nám tím, že Kristus za nás zemřel, když jsme ještě byli hříšní“ (Řím 5,8). Stejně neuvěřitelně zní Ježíšova slova o větší radosti v nebi nad jedním pokáním

činícím hříšníkem než nad devětadevadesáti spravedlivými (srov. Lk 15,7.10) a o přijetí ztraceného syna (Lk 15,20-24).

Na této lásce se plně podílí Syn – Ježíš Kristus. On je viditelným darem Otcovy lásky. Nejlépe to snad vyjadřuje věta: „Bůh tak miloval svět, že dal svého jednorozeného Syna“ (Jan 3,16). Cílem Ježíšova poslání je, abychom měli život věčný a stali se „Božími dětmi“ (1 Jan 3,1; Gal 4,4-7). Tato Ježíšova láska září především v jeho nezištném vydání se na smrt; umírá na kříži ne jako lidský hrdina, ale jako Spasitel světa: „Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo za své přátele položí svůj život“ (Jan 15,15). A tuto lásku nám trvale Bůh dává skrze Ducha Svátého, jak prohlašuje svatý Pavel: „Boží láska je vylita do našich srdcí skrze Ducha Svátého, který nám byl dán“ (Řím 5,5). ■

1 V řeckém textu je *ho theos* (se členem), což značí Boha Otce.

LÁSKA MÁ RŮZNÉ PODOBY

Ctnost lásky a Pavlův chvalozpěv na lásku v třinácté kapitole prvního listu Korintským

text: **Mirea Ryšková**

Láska je pravděpodobně jedním z nejpoužívanějších slov po celém světě. Ovšem to, co se pod tímto slovem rozumí, může být velmi různé. Nejen že jsou různé typy lásky podle toho, k čemu či komu se vztahují, ale jsou různé způsoby, jak ji projevovat s ohledem na okolnosti. I vůči stejné osobě mohou být podle okolností projevy lásky různé, a nemusí jít vždy o příjemný zážitek. Co však mají všechny typy i projevy lásky společného, je pozitivní vztah k objektu lásky, zájem o něj, kvůli němuž člověk volí způsob svého jednání. A právě o tom Pavlova velepišeň na lásku hovoří.

LÁSKA JE VÍC NEŽ DARY

Korintská obec byla velmi živá, ba bouřlivá; poznání Krista a dary Ducha z ní činily nové nadšené a dynamické společenství, v němž se však projevovaly i negativní rysy jednotlivých osobností. Víra a křest nemění lidský charakter, převzaté stereotypy jednání, důsledky výchovy či genetickou výbavu automaticky, nýbrž člověk se musí učit žít z této nové skutečnosti a žít v souladu s ní se všemi svými danostmi. To se v Korintě projevilo jako problém naplno, protože jedni se začali povyšovat nad druhé, hodnotit různé dary podle jejich výjimečnosti a nápadnosti, což vedlo ke sporům a třenicím. V zápalu boje o to, jaký dar je ten největší a kdo je tím pádem nejdůležitější, zapomněli korintští křesťané na to, co jim Pavel následně připomíná. Žádný dar a talent, žádná schopnost ani žádný skutek, jakkoliv může vypadat velkolepě, nejsou hodnotné samy o sobě, nejsou-li nesený láskou, nejsou-li nesený pozitivním vztahem a úsilím o dobro a prospěch těch, jimž jsou určeny. Proto Pavel říká něco tak nečekaného, že bez lásky jsou i víra hory přenášející, oběť života, vzdání se majetku, hluboké vědění, schopnost

prorokování či mluvení jazyky prakticky k ničemu. Opačně řečeno je tedy jakýkoliv sebelepší skutek vykonaný z lásky víc než to všechno, o čem byla řeč. Pavel ví sám ze své zkušenosti, o čem mluví, vždyť i on se musel naučit, že i horlivá víra a oddanost Bohu mohou stát proti lásce.

Žádný dar a žádná schopnost ani žádný skutek nejsou hodnotné samy o sobě, nejsou-li nesený láskou.

CO LÁSKA JE A NENÍ

Když mluví Pavel o lásce, nemá primárně na mysli zamilovanost, citové vzplanutí, emoci, sexuální přitažlivost, eros. Pro své pojetí lásky používá slovo agapé, což je slovo používané i pro lásku Boha k člověku a světu. Pavel jistě z lásky nevykloučoval cit, vždyť sám byl nepochybně člověkem s velkým emocionálním potenciálem. Ale cit je pomíjivý, na něm nelze trvale stavět. Proto vyjmenovává různé vlastnosti lásky, jež jsou jakýmsi zrcadlem toho, jak lze charakterizovat i lásku Boží k člověku. Výčet jednotlivých

rysů lásky není nepochybně úplný, daly by se přidat další, ale Pavel má před očima obec, které ve vzájemných vztazích chybí nejvíce ty, o nichž hovoří. Ty jsou ostatně platné i pro nás.

„Láska je trpělivá a laskavá,“ tedy láska se přizpůsobuje tempu druhého a věří v jeho potenciál dobra, je vnímavá k jeho potřebám. „Láska nezávidí, nevychloubá se, není domýšlivá,“ což vyjadřuje, že milovat druhého znamená zapomenout na vlastní ctižádost a radovat se z úspěchů a dobra druhého, nestavět jej pod sebe, nemanipulovat jím, přát mu a podporovat jeho rozvoj. „Láska nejedná nečestně, nehledá svůj prospěch, nedá se vydráždit, nepočítá křivdy,“ láska totiž hledá skutečný prospěch druhého, nesnaží se zneužívat jeho slabosti, umí odpouštět a nevyčítá minulá provinění a zranění. Tak jednat srdce a v něm dostatek naděje. To ovšem neznamená, že láska přehlíží zlo, že je naivní, nýbrž že je schopná začínat stále znova. V partnerských vztazích je právě toto hodně náročné, ale je to jediný způsob, jak udržet vztah živý. Znamená to také vidět nejen chyby druhého, ale i své vlastní, rezignovat na

svou vlastní spravedlnost, věřit v dobro v tom druhém, i když člověk prožívá zklamání. Znamená to i odvahu problémy řešit, nezavírat před zlem a vinou oči, aby bylo možné začít znovu. „Láska nemá radost ze špatnosti, ale vždy se raduje z pravdy.“ Ten, kdo opravdu miluje, je zlem a špatností vždy zarmoucen, a protože nemá konkurenční myšlení, tak druhému nepřeje nic špatného, ale naopak má radost, když se mu dobře daří. Obecně má člověk žijící láskou radost z dobra i z pravdy, i když je dílem jiných lidí, a to i nepřátel. Neznehodnocuje pravdu a dobro, ať je jejich nositelem kdokoli, jejich relativizací, podsováním špatných úmyslů či kritikou nositele. „Ať se děje cokoli, láska vydrží, láska věří, láska má naději.“ Tak jedná Bůh. Pro člověka je to obtížné. Je obtížné vydržet v situaci, které

člověk třeba nerozumí, v níž se cítí být zrazen, obětí nelásky druhých, a přesto doufat a žít z naděje. Tím jistě Pavel nechtěl říci, že se člověk má nechat vykořisťovat, nechat sebou manipulovat a zacházet špatně. Této náročné charakteristice lásky je třeba rozumět v tom smyslu, že člověk, který má v srdci lásku, se nenechá strhnout k nenávisti, k pomstychtivosti, k úkladnému jednání vůči druhým. Protože ví, že láska je silnější než smrt a že nakonec zvítězí.

BŮH JE LÁSKA

Pavlova velepíseň na lásku mluví o lásce jako takové. Nevztahuje ji jen na mezilidské vztahy jednotlivců. Člověk by nebyl schopen lásce dostat, kdyby mu ji do srdce nevločil Bůh. Člověk je povolán k lásce, tedy k úsilí o dobro, o úctu, o radost vůči celému stvoření,

vůči každému člověku a samozřejmě vůči tomu, kdo mu ji jako dar dává, vůči Bohu. Proto může člověk milovat i své nepřátele, trpět a unést vinu druhých, i když se sám neprovinil.

Máme za zády, ne-li téměř za dveřmi válku. Můžeme prožívat úzkost, skepsi, lhostejnost, vztek, bezmoc, soucit s těmi, kdo nevině trpí... Doufáme, že zůstaneme války uchráněni, ale to není perspektiva lásky, jak ji míní Pavel, nýbrž strachu z budoucnosti. Láska, která vše vydrží, nepřestane věřit a doufat, je láska, která nikdy nevzdává víru, že Pánem dějin je Bůh a ne člověk, a která žije z naděje na vítězství dobra, i když to zde nikdy nebude vítězství úplné.

„A tak zůstává víra, naděje, láska – ale největší z této trojice je láska.“ Protože Bůh je láska. ■

LÁSKA OTCE A SYNA

Malé zamyšlení nad teologií Ducha Svatého

text: **P. Petr Soukal**

Tajemství Nejsvětější Trojice je podle Katechismu katolické církve nejen „hlavním tajemstvím víry“, ale také hlavním tajemstvím křesťanského „života“. Slova uvádějící do Božích tajemství (teologie) by tedy neměla být nikdy vyprahlou abstrakcí, ale měla by být pozváním k životu a k lásce. A toto zvláštním způsobem platí tehdy, když máme mluvit o Duchu Svatém.

KDO JE DUCH SVATÝ?

Ježíš Kristus se stal člověkem a byl nám podobný ve všem kromě hříchu (srov. Žid 4,15). K Bohu nás naučil volat jako k Otci, který je dobrý, milosrdný a ví, co potřebujeme, ještě dříve, než ho o to prosíme (srov. Mt 6,8). Z naší vlastní zkušenosti tedy máme nějakou představu o tom, co to je synovství a otcovství – o tom, co to znamená být „synem“ či „otcem“. Stojí za to připomenout, že tato jména jsme Bohu nedali my sami od sebe, ale bylo nám zjeveno,

že jediný Bůh je Otec, Syn a... Duch Svatý. Kdo je ale „ten třetí“ z Nejsvětější Trojice? Je vůbec možné najít slova, která vystihnou, kým je a jak působí?

V KOHO VĚŘÍME?

První církevní otcové věnovali pozornost především Ježíši Kristu a vyznání, že je pravým člověkem z masa a kostí a zároveň pravým Bohem, který je „jedné podstaty s Otcem“. V Apoštolském vyznání se neříká více než „věřím v Ducha Svatého“ a pozdější Nicejsko-cařihradské

credo (ze 4. století) sice přidává slova o vycházení „z Otce i Syna“ a popisuje činnost Ducha Svatého jako toho, kdo „mluvil ústy proroků“, ale přesto někteří teologové upozorňují, že pro osmý článek vyznání víry je typická určitá neúplnost.¹ Božství Ducha Svatého je sice vyznáno, ale jen jaksi opatrně a jeho působení je popsáno pouze starozákonním výrazem „mluvil ústy proroků“. Jako by z těchto textů vysvítala určitá bezradnost církevních otců, jak mluvit o Duchu Svatém.

SVĚTLO BEZ TVĚŘE

Je zajímavé, že na podobné ob-
tíže naráží také východní iko-
nografie – znázorňování Ducha
Svatého. Je-li pravý Bůh, musí být
božskou Osobou, jak tedy může
být znázorňován neosobně, jak-
si bez tváře, jako holubice, oheň
nebo vítr? Také tato skutečnost
svědčí o naší neschopnosti „za-
chytit“ Ducha Svatého.² Duch
Svatý je ovšem přítomen na kaž-
dé ikoně, a to jako světlo, které vy-
chází z tváře Krista, Bohorodičky
nebo svatých. Zatímco například
v barokních obrazech přichází
světlo shůry, v ikonách je světlo
„uvnitř“ a prosvítá skrze ty, kteří se
mu otevřeli, a tak se stali svatými.
Mimořádně, všimli jste si někdy,
že na žádné ikoně není stín?³
Ikona je východními křesťany
chápaná jako okno do nebe, kde
je vše prostoupeno a proměněno
světlem Ducha Svatého. Svatý Bazil
ve svém spisu o Duchu Svatém
dokonce říká, že „je nemožné, aby
někdo viděl Krista, obraz Boha

neviditelného, jinak než ve světě
Ducha Svatého“⁴.

BOŽÍ LÁSKA VLITÁ DO SRDCÍ

Pojďme se podívat ještě na je-
den způsob, jak je možné mluvit
a přemýšlet o Duchu Svatém.
V listu Římanům píše apoštol Pa-
vel: „Boží láska je nám vylita do
srdce skrze Ducha Svatého, kte-
rý nám byl dán“ (Řím 5,5). V této
kratičké větě si musíme všimnout
hned několika věcí: za prvé, tak
jako nám byl dán od Otce Kris-
tus (a s ním „všechno ostatní“
Řím 8,32), tak nám byl dán také
Duch Svatý – Kristem Boží sebe-
darování nekončí, ale naplňuje
se a (mohli bychom říci neustále)
pokračuje darem Ducha Svatého.
Za druhé, Duch Svatý je charakte-
rizován jako „Boží láska“. Co to ale
znamená?

MILUJÍCÍ, MILOVANÝ A JEJICH VZÁJEMNÁ LÁSKA

Je-li Bůh láska, tak jak to čteme
hned dvakrát ve čtvrté kapito-
le prvního listu apoštola Jana,
pak musí platit, že není sám, pro-
tože láska (vztah) je možná jen
mezi osobami „já“ a „ty“. Otec je
první milující, protože je to On,
kdo věčně plodí Syna a dává
mu vše (ovšem tak, aniž by pře-
stal být sám sebou). Syn věčně
plozený (milovaný) Otcem, sám
dělá to, co vidí u Otce, a zcela
se mu v lásce vydává. Protože
v Bohu, který je nade vše doko-
nalý, nemůže být něco pouhou
věcí (protože ta by byla méně do-
konalá než osoba), je i Boží láska
osobou – Duchem Svatým. Duch
Svatý je Láskou Otce a Syna. Není
pouze plodem jejich lásky, ale je
zároveň stále novým pramenem
této vzájemné lásky Otce i Syna.⁵
Láska (agapé) je vlastním jmé-
nem Ducha Svatého.⁶

KDO MÁ V SOBĚ LÁSKU, MÁ DUCHA SVATÉHO

Ducha Svatého poznáváme jako
Lásku také v dějinách spásy. Přes-
tože On jedná skrytě a nechce
sám pro sebe téměř žádnou po-
zornost... On zjevuje sám sebe
pouze tím, že zjevuje druhé. On je
Láskou, která vytváří prostor pro
druhé a nechává je vyniknout. Je
Světlem, které nechává zářit dru-
hé. (A není právě světlo tak samo-
zřejmé, že je vlastně ani nevnímá-
me, přestože nevidíme nic jiného
než toto světlo, které se odráží od
všeho, co nás obklopuje a osvě-
cuje naše oči?) To On, Duch Svatý,
uvádí do plné pravdy, ale On sám
Pravda není. On rozdává duchov-
ní dary, ale i zde platí Ježíšova
slova: „Z mého vezme a vám to
oznámí“ (Jan 16,14). Duch Svatý
tedy nekoná „své“ dílo, ale přivádí
k naplnění dílo Kristovo. Nesestu-
puje na jiné apoštoly než na ty,
které si vyvolil Ježíš. Nezakládá
si „svou“ církev, ale provází ději-
nami církev Kristovu... Dokonce
bychom mohli říci, že Duch Svatý
je božská Osoba nám „nejbližší“,
protože On v nás přebývá jako
v chrámě (1 Kor 6,19). On je Boží
Láska, která je nám jako dar vlita
do srdcí (proto říkáme, že je láska
„teologální“ neboli Bohem „vlitá“
ctnost). A proto platí i dnes to, co
v 9. století napsal Pascasius Rad-
bertus: „Kdo má v sobě lásku, má
v sobě Ducha Svatého, protože
Duch Svatý je láska.“⁷ ■

1 Srov. BULGAKOV, Sergej. *Utěšitel*. Olomouc: Refugium, 2017, s. 117.

2 Srov. von BALTHASAR, Hans Urs. *Teologika*. Díl 3. Miláno: Jaca Book, 1992, s. 26.

3 Srov. FLORENSKIJ, Pavel. *Le porte regalit*. Miláno: Adelphi, 1978, s. 164.

4 Sv. BAZIL. *O Duchu Svatém*. Kap. 26.

5 Srov. von BALTHASAR, Hans Urs. *Teologika*. Díl 3. Miláno: Jaca Book, 1992, s. 44.

6 Tamtéž, 275.

7 PASCASIUS RADBERTUS. *Liber de charitate*. Kap. 1, 2. PL 120, 1460.

SVATOST JAKO DOKONALÁ LÁSKA

Církevní dokumenty jako praktický manuál

text: P. Petr Soukal

Ke svatosti nevede jedna jediná cesta. Kdyby platil opak, jak by mohla církev na Druhém vatikánském koncilu s novou energií učit, že ke svatosti jsou povoláni úplně všichni? Znovu se ukázalo, že není ani tak důležité, „co“ děláš, ale, „s jakou láskou“ to děláš. Církevní dokumenty nám mohou pomoci, abychom byli ideálu dokonalé lásky o malý krůček blíže.

KONCIL, KTERÝ PŘINESL REVOLUCI

Mnoho myšlenek Druhého vatikánského koncilu (proběhl v letech 1962–1965) u nás zdomácnělo natolik, že si možná ani neumíme představit, jak svěží vítr do katolické církve tehdy přinesly. Jedna z novinek, nebo lépe řečeno jedna z věcí, které byly znovu obnoveny – protože koncil se přece zabýval „obnovou“ církve – byl důraz na křest a jednotu všech, kdo byli pokřtěni. Církev již nevnímala sama sebe jako pyramidu, na jejíž špici je papež a zástup kuriálních kardinálů, ale jako společenství Božího lidu. Pyramida byla otočena. Určující již neměly být rozdíly, ale to, co nás, jediný Boží lid, spojuje. Kromě svátosti křtu je to také povolání k „jediné svatosti“ „v různých způsobech života“. Neboť „každý má podle vlastních darů a úkolů postupovat cestou živé víry, která vzbuzuje naději a je činná láskou“¹.

SVATOST PRO VŠEDNÍ DEN

Možná jsme si až příliš zvykli číst v životopisech svatých o mimořádných událostech a zázracích. Don Bosko měl prorocké sny, otec Pio dar poznání lidských

srdcí. Svatá Rita byla přenesena do chóru klauzurovaného kláštera, kde ji sestry nechtěly přijmout, svatým Augustinem, Janem Křtitelem a Mikulášem Tolentinským. Viděno tímto úhlem pohledu by se mohlo zdát, že svatost je pouze pro pár vyvolených, kteří se umí modlit jako Jan od Kříže nebo svatá Terezie z Avily. Ale opak je pravdou. Svatost je pro každého, a ba co více – je to dokonce povinnost! Kodex kanonického práva říká: „Všichni věřící jsou povinni podle svých sil a podle svého stavu vést svatý život...“² Svatost je samozřejmě mnohem více než jakási nevyhnutelná mechanická povinnost. Je to pozvání k autenticitě. „Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku k sobě navzájem“ (Jan 13,35).

CESTY KE SVATOSTI

Jako všechny cesty vedou do Říma, tak všechny cesty ke svatosti jsou každodenním uskutečňováním „dokonalé lásky“. Již svatý František Saleský takto mluvil o zbožnosti (kterou zde můžeme považovat za synonymum „svatosti“): „Při stvoření světa přikázal Bůh rostlinám, aby nesly své plody, každá, podle svého druhu.“

Tak také prikazuje křesťanům, aby vydávali plody zbožnosti, každý podle svých vlastností a svého povolání. Jinak má pěstovat zbožnost šlechtic, jinak řemeslník, sluha, jinak kněz, jinak vdova, dcera, nevěsta... Hodilo by se, aby např. biskup chtěl žít v samotě jako kartuziáni? A kdyby manželé nechtěli našetřit o nic víc než kapucíni, kdyby řemeslník byl celý den v kostele jako řeholník, a řeholník zase kdyby neustále s někým jednal ve snaze posloužit bližnímu, jako to činí biskup – nebyla by taková zbožnost směšná, scestná a nesnesitelná?“³ Také Druhý vatikánský koncil nabízí různé cesty ke svatosti a my se na některé z nich nyní podíváme.⁴

CESTA PASTÝŘE A KNĚZE

Biskupové „mají konat svou službu svatě a ochotně, pokorně a statečně“. Právě služba je pro ně „vynikajícím prostředkem posvěcení“. Jejich péče se dokonce může nazvat úřadem „pastýřské lásky“, která se nemá zastavit ani před tím, kdyby bylo třeba „položít život za své ovce“. Svým vlastním příkladem mají církev přivádět „den co den k větší svatosti“.

Podobně také kněží „každodenním konáním svých povinností ať rostou v lásce k Bohu a bližnímu“. A jejich služba stejně jako „apoštolské starosti, nebezpečí a svízele jim v tom nemají být překážkou, ale naopak je mají povznášet k vyšší svatosti“. Všimněme si dobře toho, že starosti – jakkoli vážné – nejsou překážka, ale prostředek ke svatosti svěcených služebníků. Jáhny koncil nabádá, že je třeba „líbit se Bohu a snažit se o všechno dobré před lidmi“.

CESTA MANŽELŮ A RODIČŮ

„Křesťanští manželé a rodiče se mají na své vlastní cestě věrnou láskou po celý život navzájem podporovat v milosti a dětem, které s láskou přijmou od Boha, vštěpovat křesťanskou nauku a evangelijní ctnosti. Takto dávají všem příklad vytrvalé a velkodušné lásky, budují společenství lásky, stávají

se svědky a spolupracovníky plodnosti matky církve a jsou znamením a účastníky lásky, jíž Kristus miloval svou snoubenku a obětoval se za ni.“ Koncil rozhodně potvrzuje, že život v manželství je plnohodnotnou cestou ke svatosti, a nikoliv nějaký vedlejší plán B. „Podobný příklad dávají jiným způsobem osoby ovdovělé a neprovdané, protože i ony mohou nemálo přispívat ke svatosti a působnosti církve.“

CESTA CHUDÝCH A TRPÍČÍCH

„Ti, kdo jsou tísněni chudobou, slabostí, nemocí a různými nesnázemi, nebo kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, ať si jsou vědomi toho, že jsou zvláště spojeni s Kristem trpícím pro spásu světa.“ Církev neblahoslaví ani chudobu, ani utrpení, ale ty, kteří dokážou svou neutěšenou situaci přijmout a spojit své utrpení „s Kristem trpícím pro spásu světa“.

JAK NA TO?

Některé koncilní texty jsou jedinečné svou konkrétností a praktičností: „Aby však láska v duši jako dobrá setba rostla a vydávala plody, má každý věřící rád poslouchat Boží slovo, uskutečňovat vůli Boha s pomocí jeho milosti, přijímat často svátosti, zejména eucharistii, zúčastňovat se posvátných obřadů a vytrvale se věnovat modlitbě, sebezáporu, účinné bratrské službě a cvičení všech ctností.“¹⁵ V čem tedy spočívá autentická svatost? Není třeba vymýšlet nic složitého. Život sám nám přináší obtíže, které můžeme po vzoru Krista proměnit v nesmírné bohatství lásky a našeho posvěcení. Age quod agis. Dělej, co děláš, jen to s Boží pomocí dělej trochu lépe a s větší láskou. ■

1 Srov. Lumen Gentium, č. 41.

2 CIC, kán. 210.

3 SALESKÝ, František. *Úvod do zbožného života*. Praha: Zvon, 1990, 20.

4 Lumen Gentium, č. 41.

4 Tamtéž, č. 42.

MŮŽEME DĚLAT VÍC NEŽ PLAKAT U LŮŽKA

Poslední svaté přijímání na cestu k věčnosti dostala maminka od svého syna.

text: **Pavel Halaška**

Moje obětavá maminka si dlouho přála dát svým pěti dětem kromě víry i vše, čeho se jí v jejím vlastním dětství nedostávalo. Ale kvůli poškozenému zdraví to neměla snadné, neobešla se bez nepřetržité lékařské péče.

MEDAILONEK A VODA

Krátce po šedesátce dostala silný ledvinový záchvat a pan primář nám řekl: „Bez operace kámen ven nedostaneme a maminka je v tak špatném stavu, že by celkovou anestezii nepřežila. A vytáhnout kámen přes močovody není možné, je příliš velký. Došlo by k nevratnému poškození tkání.“

Se slzami v očích všichni stáli u postele, ale já jsem na nic nečekal, sedl na kolo a ujížděl na třicet kilometrů vzdálený Svatý Hostýn. U nohou Panny Marie jsem prosil za uzdravení a spěchal zpět do nemocnice, abych mohl mamince předat právě koupenou svátostinu.

Druhý den na operačním sále primář přece jen volí rizikové vyproštění kamene močovými cestami a maminka po celou dobu zákroku drží v ruce nový medailonek Panny Marie. Vše se podařilo bez jakéhokoliv poškození těla tak dobře, že primář tomu nemohl uvěřit. „To není možné, stal se zázrak,“ opakoval.

V domácím léčení ale nemocná dlouho nepobyla, bolestné záchvaty s nutnou hospitalizací se opakovaly. Inspirován knihou, ve které Josef Balejka popisuje, jak mu Panna Maria Hostýnská třikrát zachránila život, opět

spěchám na Svatý Hostýn. Do láhve napouštím hostýnskou vodu a vezu ji mamince do nemocnice. Druhý den pacientku propouštějí, už je jí lépe. Záchvaty skončily a kvůli ledvinám pak ošetření nikdy nepotřebovala.

LĚK NEJVZÁCNĚJŠÍ

Čas běžel, zestárlí jsme o dalších patnáct let. Tatínka si Pán vzal k sobě a maminka slábla. Na konci měsíce května ji odvážíme do nemocnice na přeléčení, aby se jí zmírnily bolesti páteře. Po třech dnech se ale zdravotní stav prudce zhoršil, lékaři konstatují mozkovou příhodu. Maminka se přestala hýbat i komunikovat. V té situaci moje sestry rozhodly, že si maminku odvezeme, aby se o ni mohly střídavě starat. Jenže ani po dvou měsících v domácím léčení se zdravotní stav nemocné nelepšil. Odmítala potravu, nekomunikovala. V neděli po mši svaté vstupuji do sakristie a prosím pana faráře, jestli by nemohl přijít mamince podat svaté přijímání. Pan farář se na mne podívá a říká: „Nemohl! Zaneste jí ho sám!“ Udivilo mě to a odpovídám: „Ale já toho nejsem hoden.“ „Ale jste,“ oponuje kněz. Pak mi předal brožurku s modlitbami a poučil mě. Vzpomínám si, že první věta zněla: „S nikým se po cestě nezastavujte.“

IMPULZ KE SLUŽBĚ

Vycházím ze sakristie s eucharistií a mířím do rodného domu. Připadalo mi, jako bych vstoupil do úplně jiného světa. Hlava se mi točila, podvědomě jsem vnímal jakési lidi okolo sebe, ale moje mysl byla úplně jinde. Postupně se mi vybavovaly situace, kdy jsem mamince nějak ublížil. Po každém promítnutém příběhu jsem ji v duchu prosil za odpuštění. Cesta se zdála nekonečná, vždyť představovala padesát pět let mého života!

Se slzami v očích přistupuji k mamincině posteli. Zdálo se, že nevnímá, ani když jsem se tam hlasitě modlil. Ale když říkám s eucharistií v ruce: „Tělo Kristovo,“ maminka otevírá ústa a v plném vědomí přijímá svátostného Ježíše. Hned další den ale přichází nový útok mozkové příhody a nemocná umírá. Svoje poslední svaté přijímání dostala ode mne, od svého syna. A já jsem se ptal: „Pane, proč právě já?“

Tehdy jsem ještě nebyl akolyta, ale tato jedinečná zkušenost mě přiměla, abych se připravil na tuto službu. Nyní pravidelně roznáším nemocným Krista, jako by to byli moji nejbližší. Však také jsou... ■

Duše Kristova, posvět' mě. Tělo Kristovo, zachraň mě.

Krvi Kristova, napoj mě. Vodo
z boku Kristova, obmyj mě.

Umučení Kristovo, posilni mě.

Dobrý Ježíši, vyslyš mě.

Ve svých ranách ukryj mě.

Nedopust', abych se odloučil od tebe.

Před zlým nepřítelem ochraň mě.

V hodině mé smrti zavolej mě.

A dej, at' přijdu k tobě, abych tě
s tvými svatými chválil navěky.

Amen.

Milí čtenáři, časopis Immaculata je hrazen pouze z dobrovolných příspěvků čtenářů. Svým darem se podílíte na šíření duchovních hodnot v našem národě. Děkujeme Vám za Vaši podporu. Neposkvrněná at' Vám odplatí Vaši štědrost.

POSLECHNOUT AUDIO

PODPOŘIT

PŘÍBĚHY NESKUTEČNÝCH NÁHOD

Medaile, která mi změnila život.

text: **Pavel Štěpánek** | student medicíny a varhaník

Bůh k nám promlouvá různými způsoby. Já jsem jeho hlas zaslechl uprostřed nečekaných událostí, které se v mém životě nahromadily. Právě uprostřed nich jsem zachytil, jak Bůh na mě volá: „Tady jsem, Pavle, slyšíš, jsem tady!“ A já jsem důvěřoval tomu hlasu a vydal se za Pánem..., který mě nakonec přivedl ke své Matce.

PRVNÍ SOBOTOU TO ZAČALO

Jsem student medicíny a na první sobotu v měsíci 2. října 2021 jsem vůbec poprvé hrál na varhany v Brně, kde jsem začal studovat. Na mši byl i můj táta a babička, s nimiž jsme se poté zastavili u paní, která mi věnovala řetízek s vyobrazením Panny Marie. Slušně jsem poděkoval a řetízek na určitou dobu skončil u mne v šuplíku. V únoru propukla válka na Ukrajině a já se začal více modlit a chodit do kostela. Vzpomněl jsem si i na svůj mariánský řetízek a začal jej občas nosit.

DEVĚT MĚSÍCŮ OČEKÁVÁNÍ

Na svatého Petra a Pavla, kdy i já slavím svátek, jsem se po devíti měsících opět objevil na kůru. Seznámil jsem se s varhanicí, která mne přivedla do kostela k brněnským minoritům. Ukázala mi varhany a odehrál jsem spolu s ní část mše. Nad hracím strojem mne zaujala brožurka o „Rytířstvu Neposkvrněné“, společenství ke cti Panny Marie, které mají na starost právě minorité. Aniž bych si cokoliv předem plánoval, řekl jsem si, ano, Pannu Marii ctím, vstoupím do společenství k její

slávě. Přihlášku jsem odeslal v neděli po první sobotě.

RYTÍŘEM VE ZBROJI

Členové Rytířstva mají nosit jeden konkrétní předmět na památku Panny Marie, pojmenovaný „Zázračná medailka“. Vzpomněl jsem si, že mám v Brně mariánský řetízek, co občas nosívám, když tam zrovna jsem. Co na tom řetízku jenom je, zamyslel jsem se...

Napsal jsem spolubydlící do Brna, aby mi poslala fotku. A já koukám – vždyť to je právě ta medailka! V tu chvíli mi to vytvořilo ucelený obrázek! Medaillku – aniž bych věděl, o co vlastně jde, jsem dostal na první sobotu 2. října. Nyní byla první sobota 2. července! Další den jsem podal přihlášku do Rytířstva Neposkvrněné. Uplynulo právě devět měsíců. Přivedla mne do společenství, jehož je symbolem.

NEBE NABÍZÍ POMOC

Marek Orko Vácha absolvoval devět prvních sobot a vyprosil tím jisté náhodné spolužačce obrácení a dar víry. A já věřím, že rozličné novény, zvláště pak novény prvních sobot ve spojení s tajemným a posvátným časem devíti měsíců, mají svoji sílu. Prožitelnost pracuje na pozadí našich životů, aniž bychom nad tím měli jakoukoliv racionální kontrolu. Proč devět měsíců? Devět měsíců trvá těhotenství. Devět měsíců Panna Maria nosila Krista. Během devíti měsíců lze údajně vyprositi milost obrácení jinému člověku, aby se takto duchovně narodil jako Boží syn...

Někteří lidé, když očekávají zázrak jako znamení Boží blízkosti, touží po něčem velkém a nepřehlédnutelném. Já se ovšem obávám, že jen málokdy se tato opona přetrhne tak mohutně, jako například v roce 1917 ve Fatimě. Spíše mám dojem, že ona opona, která zakrývá jeviště věčnosti, se jen občas jemně zachvěje ve vánku, aby poskytla ujištění těm, kteří po nich s otevřeným srdcem touží a spokojí se s malými a osobními zázraky. ■

LÁSKA PŘEMÁHÁ STRACH

Bůh nám říká: „Dal jsem vám srdce schopné milovat a žít pro druhé. Učte se s tím bohatstvím dobře hospodařit!“

text: **P. Václav Vacek**

Dát přednost druhému před sebou není samozřejmostí, ale ovocem kultury a výchovy. Děti se nerodí s láskou k mamince. Kojenec je na matce úplně závislý, první čas jen přijímá. Až jeho zkušenosti s pečující rodinou jsou půdou, z které vyrůstá jeho láska a dávání.

RADOST POMÁHAT

Lidé, kteří se setkali s Písmem, se dočtou, že jsme byli stvořeni k obrazu Božímu. „Bůh do nás vdechl svého ducha“, abychom – ve spolupráci s Duchem Božím – rostli do podoby s Bohem. Svou zkušeností s těmi, kteří pro nás pracují a o nás pečují, potvrzujeme pravdivost Písma. Rodiče, příbuzní, učitelé a další šlechetní lidé nám pomohli objevit radost z pomoci druhému, z dávání. Přitakáváme Božímu slovu: „Až mě poznáš, až zakusíš mou péči a štědrost, zamiluješ si mě celou svou bytostí a budeš mít rád druhé jako sebe sama.“

Rodiče slouží dětem, učitel studentům, lékař pacientům, Bůh slouží nám, ne my jemu. Ušlechtilostí, přejícností a službou druhých jsme byli získáni pro hlubší smysl života, pro umění přijímat s vděčností a také nezištně dávat. Vydali jsme se ale touto cestou?

BŮH RÁD ROZDÁVÁ

Všemu se učíme, i umění přijímat. Nechceme patřit mezi ty, kteří bohatství života berou jako samozřejmost. České slovo Bůh je od slova bohatý. Bůh je štědrý, rád rozdává. Na všem bohatství má Bůh svůj podíl. I na dobrém díle lidí – vždyť je naším Tvůrcem.

Židé říkají: „Moudrý je ten, kdo ví, že jeho cena nespočívá v jeho výkonu, ale v pozornosti, kterou mu věnuje Bůh.“

Bůh nám říká: „Pro vás jsem stvořil svět, dávám vám jednoho druhému. Dal jsem vám rozum, svobodu a další vybavu do života. Srdce schopné milovat a žít pro druhé. Učte se s tímto bohatstvím dobře hospodařit.“

Je příjemné být středem pozornosti druhého. Oceňujeme zájem o nás, přináší to radost, vede nás k obdivu a vděčnosti k dárcům. Čím víc si každý den

všímám projevů přejícnosti Boha a lidí, tím víc mně život chutná a tím víc roste moje touha přispívat do této krásy života.

Stvořitel pro nás vymyslel nekonečné množství odstínů barev, tvarů, vůní, chutí, zvuků, dění, zážitků. Jeho láska je vylévána do našich srdcí a my smíme přispívat k dotváření světa a k laskavějšímu soužití lidí.

POZVÁNÍ KE SLUŽBĚ

V Praze se někdy v polovině 80. let potkali Japonci s Čechy. Japonce zajímal princip našeho náboženství. Jeden z našich proto vyprávěl příběh o milosrdném Samaritánovi. Japonci namítli, že tam nebyla žádná řeč o Bohu. „Bůh je ten, kdo nás pohne k pomoci potřebnému,“ zněla odpověď.

Ano, Ježíš je největší milosrdný Samaritán, k jeho službě potřebným se přidáváme. ■

I BŮH MILUJE DO KRAJNOSTI

Italská maminka Gianna Beretta Molla dala život za své dítě.

text: P. Jacek Kruczek

Moji milí, láska je silnější než smrt. Bůh je láska. Obdivuješ životy svatých, závidíš jim jejich silnou víru či sílu, s jakou odolávali pokušením, ale zároveň si myslíš, že ty toho schopen nikdy nebudeš? Proč jsi ztratil naději, že i ty můžeš být svatý? Protože nevěříš, že tě Bůh miluje.

ZACHRAŇTE DÍTĚ!

Rok před svou smrtí, 16. 5. 2004, svatořečil sv. Jan Pavel II. Giannu Berettu Mollovou, manželku a maminku čtyř dětí. Její život lze možná na první pohled považovat za docela obyčejný: v mládí toužila být misionářkou, Boží vůle však byla jiná. Během zpovědi jednou slyšela, že svět potřebuje dobré matky. Tak se rozhodla, že tuto roli chce plnit celý svůj život, život, který byl plný modlitby. Každé ráno se účastnila mše sv., ve farnosti byla velmi aktivní. V roce 1962 během druhého měsíce těhotenství jí ale lékaři diagnostikovali rakovinu dělohy. Gianna, dobře si vědoma vážnosti svého stavu, dovolila jen takovou léčbu, při které nehrázelo poškození dítěte. Naléhavě prosila manžela i lékaře: „Hlavně zachraňte dítě!“ Její přání se naplnilo: dcera Gianna Emmanuela žije dodnes, zatímco ona sama týden po

porodu umírá. Svatá maminka, jež se celý svůj krátký život modlila denně „Zdravas“ za šťastnou hodinu smrti, byla vyslyšena.

SETKÁVEJ SE S BOHEM

„I kdyby matka zapoměla na své dítě, já nezapomenu,“ praví Hospodin. Boží děti si však tohoto Božího slibu neváží a hřeší. A co na to Pán? „Bůh tak miloval svět, že dal svého jednorozrozeného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný,“ píše svatý Jan. V každé mši svaté jsme toho živými svědky a vždy, když se díváme na kříž, můžeme si jen těžko představitelnou obět uvědomit. Bůh tě miluje do krajnosti, místo tebe dal odsoudit na smrt svého Syna. Ty hřešíš a Ježíš je trestán za tvůj hřích. Proč? Protože tě miluje!

Když jdeme na mši svatou, když se modlíme, nemáme jen prosit;

náš nebeský Otec přece ví lépe než my, co potřebujeme. Má nám jít hlavně o setkání s Bohem, který chce lidem říct, jak moc je miluje. On touží po tom, abychom jeho lásku pocítili, abychom se jí mohli dotknout.

U PRAMENE LÁSKY

Po svatém přijímání adoruj Ježíše. Bůh je láska a ten samý Bůh je v tu chvíli ve tvém srdci! Pros jej a Ježíš tě učiní svatým. On změní tvůj život, daruje sílu, abys i ty miloval do krajnosti. Abys pochopil, že Gianna Beretta Molla neudělala „nic zvláštního“, když položila život pro své dítě. Aby i pro tebe bylo něco podobného absolutní samozřejmostí. Eucharistie nás může naplnit láskou, změnit náš život, abychom mysleli na věci božské, jak to chtěl Ježíš, když káral Petra. Zde je pramen lásky, zde je pramen života svatých. ■

*Láska má dvě paže.
Jednou objímá Boha,
druhou objímá bližního.*

sv. Bernard

Foto: Tim Graham/Corbis

Milí čtenáři, časopis Immaculata je hrazen pouze z dobrovolných příspěvků čtenářů. Svým darem se podílíte na šíření duchovních hodnot v našem národě. Děkujeme Vám za Vaši podporu. Neposkvřená at' Vám odplatí Vaši štědrost.

POSLECHNOUT AUDIO

PODPOŘIT

APOŠTOLKA VYHOŠTĚNÝCH

Sv. Marianna Cope z Molokai

text: **Libor Rösner**

Na jednom z havajských ostrovů připomíná tuto světicí velký pomník-sousoší – ona v něm ob-
jímá Krista a kolem stojí malomocní. Působila mezi nimi neuvěřitelných 35 let. To lze těžko vy-
světlit jinou motivací než láskou. Však také kardinál J. S. Martins během beatifikační bohoslužby
podotkl: „Blahoslavená Marianna milovala ty, kdo trpěli malomocenstvím, více než sebe. Sloužila
jim, vzdělávala je, vedla je s moudrostí, láskou a silou.“

Z NĚMECKA DO USA

Německý Heppenheim se může pyšnit tím, že dal světu světicí, kterou místní od jejího naroze-
ní 23. 1. 1838 znali jako Barbaru Koobovou. Za nějaký čas však
řekli Koobovi Heppenheim-
ským „auf Wiedersehen“ a pře-
pluli přes Atlantik do USA, kde
chtěli najít lepší možnosti pro
život, než jaké jim skýtal jejich
původní domov.

Usadili se v Utice a poameričtili
si příjmení na Copeovi. Sama
Barbara musela velmi záhy
přiložit ruku k dílu a podpořit
rodinný rozpočet – prací v to-
várně na oděvy a výukou dětí
německých přistěhovalců. Pak
však vážný úraz udělal z jejího
otce invalidu a bylo na ní coby
nejstarší z dětí, aby o něj pe-
čovala a starala se i o nezletilé
sourozence. Musela proto zapo-
menout na splnění dlouhá léta
hýčkaného snu v podobě vstu-
pu do kláštera.

ZE SVĚTA DO KLÁŠTERA

Ale jen načas, neboť r. 1862
mohla konečně řeholní hábit
obléct. Otec zemřel, sourozenci
dospěli a ji tak už doma nedr-
žela žádná povinnost. Vstoupila
k sestřám sv. Františka v Syra-
kusách a rok nato složila časné
sliby a přijala řeholní jméno
Marianna.

Z řady činností, jimiž byla svou
představenou úkolována, zmiň-
me tu týkající se churavějících.
Marianna se velkou měrou za-
sloužila o zrod dvou nemocnic –
sv. Alžběty v Utice a sv. Josefa
v Syrakusách, v nichž se dostá-
valo péči úplně všem, bílým,
černým i rudým, alkoholikům
i svobodným matkám, což bylo
v té době věcí nevídanou a v dů-
sledku toho i kritizovanou.

Marianna, jež vedla syrakuskou
nemocnici, si z toho hlavu ne-
dělala a ošetřovala každého
s láskou hodnou věrné nevěsty
Kristovy. Brzy se jí vedené ne-
mocniční zařízení stalo symbo-
lem vzorné a láskyplné péče,
symbolem perfektně vedené in-
stituce, v níž se dbá v první řadě
o pohodlí pacientů.

To trvalo zhruba dvě desetiletí.
Mezitím se Marianna stala ge-
nerální představenou a jako ta-
ková četla dopis-prosbu havaj-
ského krále Kalākauy o vyslání
ošetřovatelek do tamních ne-
mocnic zaplněných malomoc-
nými ubožáky nutně potře-
bujícími péči. Zatímco několik
předchozích adresátů a adresá-
tek ze všemožných kongregací
a institucí Kalākauyově žádosti
z různých důvodů (namnoze
beztak z pochopitelného stra-
chu) nevyhovělo, Marianna se
dlouze nerozmýšlela. Dopis
chápala jako Boží výzvu pro ni
samotnou. „Žádné choroby se
nebojím,“ odušila.

ZE SYRAKUS NA MAUI A OAHU

Z pětácti dobrovolnic z kon-
gregace bylo nakonec vybráno
šest. Ty též spolu s ní v listopadu
roku 1883 odpluly do Honolulu.
Již za pár měsíců otevřela Ma-
rianna na Maui (jednom z Ha-
vajských ostrovů) vůbec první
nemocnici, v Oahu zase dům
pro osiřelé dívky. V obou zaří-
zeních hrála prim opět láska.
Malomocní v ní dostali druhou
matku, jak ostatně poznamenal
kard. Martins při beatifikační bo-
hoslužbě: „Stejně jako milosrdný
Samaritán se stala matkou těch,
kdo trpěli malomocenstvím. [...] Viděla v nich Ježíšovu trpící tvář.“

Foto: <https://www.saintmariane.org>

Tuto tvář s láskou a úsměvem denně omývala, obvazovala, krmila, konejšila, připravovala na setkání s Pánem. Plných 35 let – slovy pětatřicet let! Aniž by se sama nakazila, aniž by se nakazila některá z jejích spolusester! Je to až k nevíře. Tam, kde lidé denně umírali, tyto nevěsty Kristovy působily s imunitou vštěpenou jim samotným Kristem. Jaké svědectví pro dnešní časy naplněné strachem ze všeho možného, svědectví o tom, že bez Božího vědomí nepadne nikomu ani vlas z hlavy... Sílu čerpala světice z Eucharistie, z úcty k Panně Marii z víry a modlitby.

Marianna se brzy stala osobností respektovanou na celých dnešních Havajských ostrovech. Král Kalākaua jí udělil vysoké státní vyznamenání za její službu, úřady jí zase ustoupily v ultimátu „Bud' on, nebo my,“ když žádala o vyhození nepoctivého správce z jedné nemocnice. Stala se nepostradatelnou – tato „Apoštolka vyhoštěných“, jak se Marianně

začalo brzy přezdívat, stejně jako se sv. Damienu de Vesteuovi přezdívalo „Otec vyhoštěných“. Ti dva se ostatně brzy potkali, a když on sám později v osadě Kalaupapy umíral na lepru, osobně se o něj starala, a to v době, kdy mu byl odpírán i jen pouhý vstup do kostela. Umíralo se mu lehčeji, věděl, že jeho malomocní nezůstanou sami...

Z OAHU NA MOLOKAI

„Vše, čeho dosáhla, bylo inspirováno její osobní láskou k Pánu, kterou zase vyjadřovala svou láskou k těm, které společnost opustila a zavrhla tím nejubožejším způsobem,“ prohlásil Benedikt XVI. Měl patrně na mysli tu životní etapu své spolurodačky, v níž počínaje rokem 1887 přesídlila na ostrov Molokai. Nová havajská vláda se totiž vrátila k dřívější praxi posílat malomocné na tento ostrov, aby tam stranou dokonali a neohrožovali ostatní.

Matce Marianně krvácelo srdce, jak přiznala, při pohledu na vojáky odvádějící tyto ubožáky

násilím z nemocnic na loď. Rozhodla se sdílet jejich osud, osud vyhoštěných, a obětovat kvůli tomu i v Oahu započaté dobré dílo. Věřila, že ji Pán chce mít u těch, které ostatní odepsali.

Z MOLOKAI DO NEBE

V osadě Kalaupapy založila misi, nový domov pro postižené leprou a neúnavně sloužila svým pacientům. „Teď je mým životem leprosárium na Molokai, zde zůstanu až do své smrti,“ prohlásila. Zůstala zde do 9.8.1918, kdy zemřela v důsledku onemocnění ledvin.

„Nečekám na čestné místo v nebi. Byla bych velmi vděčná za malý koutek, kde bych mohla milovat Boha navěky,“ napsala Marianna jednou. Benedikt XVI. její beatifikaci 14.5.2005 a kanonizaci 21.10.2012 potvrdil, že jednoho takového koutku, resp. čestného místa se jí dostalo. „Jen perspektiva víry nám umožňuje pochopit její svědectví o obětní lásce, která dosahuje své plnosti v Ježíši Kristu,“ řekl tehdy. ■

PANNA MARIA SVATOTOMSKÁ

Kopie byzantského obrazu typu Hodegetrie, tempera na křídovém podkladě na dřevěné desce ze 2. třetiny 13. století či po roce 1261

text: **Jan Royt** | autor je historik umění

Panna Maria Svatotomská z klášterního kostela Nanebevzetí Panny Marie na Starém Brně je považována za Palladium města Brna i samotné Moravy. Jde o nejstarší deskový mariánský obraz na našem území.

MARIINO VĚČNÉ PANENSTVÍ

Dřevěnou desku s vyobrazením Panny Marie Svatotomské tvoří tři prkna; dvě z lipového dřeva, jedno ze dřeva topolového, spojeny jsou svlaky. Bohorodička je zobrazena v polopostavě. Oblečena je do tmavě modrého pláště (pepla) s křížkem (hvězdou?) na levém rameni. Přes hlavu přehozený maforion, jehož okraje jsou ozdobeny zlatými pruhy a nad čelem je křížek (hvězda). Na byzantských Hodegetriích jsou obvykle zobrazeny na Mariině peplu a maforionu tři hvězdy, které podle Jana Damascénského odkazují k tomu, že Panna Maria byla Pannou před porodem, při porodu i po porodu. Plášť má pod krkem sepnut agrafou s relikviařovou schránkou. Tmavá Mariina tvář je obrácena k věřícím.

Tmavý inkarnát Mariiny tváře je vykládán symbolicky, v duchu Písni písní (1,5): „Černá jsem a přece půvabná.“ Pravicí ukazuje Panna Maria ke Kristu, což bývá interpretováno jako přímluva u Spasitele. Kristus je usazen na Mariině levici. Oblečen je do kolobionu, pravicí žehná, v levici drží svitek-logos-symbol toho, že Kristus je dle Janova evangelia vtělené slovo (logos). Dnešní stav obrazu je výsledkem restaurování v roce 1946.

BOHORODIČKA

Pozadí obrazu je zlaté (symbol nebes), již ve středověku bylo překryto stříbrným (zlatým?) příkrovem a svatozář Bohorodičky ozdobena 12 hvězdami. Okolo hlavy Ježíška a Panny Marie jsou ryté svatozáře. Vlevo od Mariiny hlavy jsou zkratky psané řeckými písmeny – MP (Mater), vpravo pak – ΘΥ (Theú), označující Panu Marii za Bohorodičku (Theotokos, Matku Boží). Hodegetrie patří k základním byzantským typům obrazů Bohorodičky. Je považována za jeden ze tří svatolukášských obrazů. Legenda hovoří o tom, že když sv. Lukáš maloval Matku Boží, tak se mu nedařilo vystihnout její tvář. Panna Maria prý k obrazu přistoupila, dotkla se ho a ihned její tvář nabyla výrazu.

Obraz Madony svatotomské věnoval Karel IV. v roce 1356 svému bratru, markraběti moravskému Janu Jindřichovi, pro jím v roce 1350 založený klášter augustiniánů eremitů v Brně, jenž měl být nekropolí moravských markrabat. Pro obraz byla postavena zvláštní kaple.

ZÁZRKY MADONY SVATOTOMSKÉ

S obrazem Madony svatotomské byly spojeny četné zázraky. Připisována mu byla zázračné uchránění Brna před Švédý v roce 1645

či před Prusy v roce 1743. Obrazu bylo také připisováno odvrácení moru od Brna v roce 1713. Další zázraky jsou popsány ve dvou spisech obrazu věnovaných: Gemma Moraviae (1736) a Conchylium marianum (1736). Obraz byl okrášlen v letech 1735–1736, kdy převor augustiniánského kláštera Ondřej Zirkel ho nechal v souvislosti s korunovací zasadit do stříbrného rámu a umístil ho na stříbrný oltář. Bohužel v té době byl také obraz seříznut.

Velké pocty se obrazu dostalo 10. května 1736, kdy byl korunován olomouckým arcibiskupem Wolfgangem Hanibalem kardinálem Schratenbachem zlatými korunkami. Vlastní korunovací předcházelo její schválení vatikánskou kapitulou u sv. Petra 15. června 1735. V 19. století byly zlaté a drahokamy zdobené korunky nahrazeny kopiemi z mědi se skleněnými napodobeninami drahých kamenů. Na rám obrazu byl zavěšen zlatý řetěz.

V roce 1783 museli v důsledku josefínských opatření augustiniáni eremiti opustit svůj klášter u sv. Tomáše. Naštěstí se nestěhovali daleko – do bývalého kláštera cisterciáček na Starém Brně s kostelem Nanebevzetí Panny Marie a vzali s sebou i obraz Madony svatotomské, kde je uctíván dodnes. ■

Agrafa s relikviářem: Do agrafy spínající plášť Madony byla v letech 1401 až 1402 vsazena relikviářová schránka s relikvií Mariina peplu zbroceného krví Spasitele, když stála pod křížem. Tuto cennou relikvii získal pro svatovítský poklad Karel IV.

Svitek: Restaurátorským zásahem Hedviky Böhmové z roku 1946 byla odstraněna jako mladší přemalba kniha zakrývající svitek. Tím byla však porušena kultovní autenticita obrazu. Kniha se objevuje na všech barokních devocionálních kopiích obrazu a nemůžeme vyloučit, že k přemalbě došlo již ve středověku. Zobrazení knihy místo svitku nalezneme ve středověku u Hodegetrie častěji.

Milí čtenáři, časopis Immaculata je hrazen pouze z dobrovolných příspěvků čtenářů. Svým darem se podílíte na šíření duchovních hodnot v našem národě. Děkujeme Vám za Vaši podporu. Neposkvřená at' Vám odplatí Vaši štědrost.

[POSLECHNOUT AUDIO](#)

[PODPOŘIT](#)

KŘEŠŤAN A FILM

O době a společnosti vypovídá vizuální a umělecká filmová kultura.

text: **Pavel Záleský**

Kardinál Tomáš Špidlík na kongresu teologů, kteří se nudili při promítání filmu Andrej Rublev od režiséra Andreje Tarkovského, po skončení účastníkům vysvětlil, o čem film byl a oni ho chtěli vidět znovu. Lidé se často neumí na film dívat. Je potřeba se to učit.

EKUMENICKÁ POROTA

Na významných filmových festivalech po celém světě působí ekumenické poroty. V České republice například v Karlových Varech a ve Zlíně. Cenu uděluje porota podle jasných kritérií: vysoká umělecká úroveň filmu se musí snoubit s kladením podstatných otázek týkajících se života člověka v současném světě. Hodnoty, které film vyjadřuje, musí být v souladu s hodnotami evangelia. V minulých letech byli za Českou republiku členy karlovarské poroty např. evangelický farář Miloš Rejchrt, vedoucí pražské redakce televize NOE Lukáš Jirsa, filmový dramaturg křesťanské sekce ČT Martin Horálek nebo kameraman televize NOE Michael Otrisal. Letos se jí stala filmová režisérka Veronika Lišková, která spolu s kolegy v porotě udělila hlavní cenu dokumentárnímu filmu *Okresní nemocnice* (režie Ilian Metevi, Ivan Chertov a Zlatica Tenevová – Bulharsko/Německo, 2022).

DŮLEŽITÉ FILMY PODLE Vatikánu

„Od chvíle, kdy v Paříži v prosinci 1895 publikum poprvé vidělo filmy bratří Lumièrů, se filmový průmysl stal univerzálním médiem, které má hluboký vliv na vývoj lidských postojů i rozhodnutí a pozoruhodnou schopnost ovlivňovat veřejné

mínění a kulturu přes všechny společenské i politické hranice.“ Tato slova pronesl papež Jan Pavel II. v roce 1995 na plenárním zasedání Papežské rady pro hromadné sdělovací prostředky u příležitosti 100. výročí vzniku filmu. Ve stejném roce pak tato komise připravila důležitý referenční list určený katolíkům, kteří se zajímají o kinematografii. Jde o soubor 45 filmů známý jako Vatikánský filmový seznam. Seznam, často mylně charakterizovaný jako „TOP filmy Vatikánu“, nestanovuje pořadí nejlepších filmů ani neříká, že vybrané filmy jsou jednoznačně hodnotnější než jiné, které se do seznamu nedostaly. Jeho smysl nejlépe vystihuje sám název „Některé důležité filmy“. Komise tedy nesouhlasí se vším, co filmy obsahují, nedala jim žádné imprimatur nebo všeobecné duchovní schválení.

NÁBOŽENSTVÍ:

Utrpení našeho Pána Ježíše Krista (1903) Ferdinanda Zeccy, *Utrpení Panny orleánské* (1928) Carla Theodora Dreyera, *Monsieur Vincent* (1947) Maurice Clocheho, *František, prostáček boží* (1950) Roberta Rosselliniho, *Slovo* (1955) Carla Theodora Dreyera, *Ben Hur* (1959) Williama Wylera, *Nazarin* (1959) Luise Buñuela, *Evangelium svatého Matouše* (1964) Piera Paola Pasoliniho, *Andrej Rublev* (1966) Andreje Tarkovského, *Člověk pro každé počasí* (1966) Freda Zinnemanna, *Thérèse* (1986) Alaina Cavaliera, *Misie* (1986) Rolanda Joffého, *Oběť* (1986) Andreje Tarkovského, *Babettina hostina* (1987) Gabriela Axela a *Francesco* (1989) Liliány Cavaniové.

MORÁLNÍ HODNOTY:

Intolerance (1916) Davida Warcka Griffitha, *Řím, otevřená město* (1945) Roberta Rosselliniho, *Život je krásný* (1946) Franka

Křesťanská skupina účastníku karlovarského festivalu. Autor článku je první zprava.

Capry, *Zloději kol* (1948) Vittoria de Sicy, *V přístavu* (1954) Elii Kazana, *Sedmá pečeť* (1957) Ingmara Bergmana, *Lesní jahody* (1957) Ingmara Bergmana, *Ohně na planinách* (1960) Kona Ičikavy, *Děrsu Uzala* (1975) Akiry Kurosawy, *Strom na dřeváky* (1978) Ermanna Olmiho, *Ohnivý vozy* (1981) Huga Hudsona, *Gándhí* (1982) Richarda Attenborougha, *Na shledanou, chlápci* (1987) Louise Mallea, *Dekalog* (1989) Krzysztofa Kieslowského a *Schindlerův seznam* (1994) Stevena Spielberga.

UMĚNÍ:

Nosferatu: Symfonie hrůzy (1922) Friedricha W. Murnaua, *Metropolis* (1927) Fritze Langa, *Napoleon* (1927) Abela Ganceho, *Malé ženy* (1933) George Cukora, *Moderní doba* (1934) Charlese Chaplina, *Velká iluze* (1937) Jeana Renoira, *Čaroděj ze země Oz* (1939) Victora Fleminga, *Přepadení* (1939) Johna Forda, *Fantasia* (1940) produkována Waltem Disneyem, *Občan Kane* (1941) Orsona Wellese, *Zlaté věže* (1951) Charlese Crichtona, *Silnice* (1954) Federica Felliniho, *Gepard* (1962) Luchina Viscontiho, *Osm a půl* (1962)

Federica Felliniho a *2001: Vesmírná odysea* (1968) Stanleyho Kubricka.

PAPEŽ FRANTIŠEK O KINEMATOGRAFII

V rozhovoru papeže Františka s monsignorem Dariem Viganem o kinematografii, který vyšel v minulém roce v knize *Pohled: Brána srdce*, vzpomíná na filmy, které ho ovlivnily.

„Neorealistické filmy (neorealismus je umělecký směr, který vznikl na počátku 20. století a zahrnuje mnoho, někdy až protikladných tendencí – pozn. red.) formovaly a stále mohou formovat naše srdce. Možná ještě přesněji bych řekl, že právě tyto filmy nás naučily vnímat realitu novými očima. Řekl bych, že díky nim jsem mohl nahlédnout nejen do historie, ale také do lidských srdcí. V tom spočívá ona katecheze lidskosti platná tehdy i dnes. Pohled, který se dotýká nejen reality, ale také srdce, je zřením, které realitu proměňuje. Není to pohled, který vás nechává pasivními, ale pohled, který vás pozvedá a nutí vstát.“

Papež František uvádí konkrétní příklady: „Ano, film *Silnice* od Francesca Felliniho, natočený v roce 1954, miluji snad nejvíce. Nacházím zde nepřímý odkaz na svatého Františka. Fellini dokázal naplnit pohled těch nejposlednějších lidí nevidaným světlem. V tom filmu je příběh outsiderů příkladný.“

Na otázku, zda mají tyto filmy společenskou hodnotu, papež František odpověděl: „Musíme se začít učit vidět, že potřebujeme katechezi pohledu, že potřebujeme objevovat to, co je za dějem. Kino bylo a je skvělý prostor pro sdílení. Sledování filmů nabízí okamžiky k opětovnému navázání mezilidských vztahů narušených prožitými tragédiemi. I dnes, když se kinematografie dívá za hranice současných obtíží, může mít schopnost budovat komunitu prostřednictvím společného sdílení. Bez společenství je totiž sdílení bezduché.“ ■

MILOSTI DO NÁROČNÉ SLUŽBY

Svatý Kopeček kdysi dostal mimořádné odpustkové výsady, dodnes jsou využívány zdravými i umírajícími.

text: **Václav Štaud**

O Hané se někdy mluví jako o živitelce národa. Lány zlatého obilí se tu vlní od Jeseníků a Vysočiny až po Hostýnské vrchy, Beskydy, Valašsko nebo Slovácko. Pohledem není možné to všechno obejmout, snad kromě jediného místa: Svatého Kopečku u Olomouce. A platí to i naopak: panorama architektonicky zdařilých barokních rezidencí s dvojvěžím chrámu uprostřed se vznáší nad rovinnou a poutníky i z veliké dálky zve ke Královně Moravy.

PŘIPOMENUTÝ SLIB

Blížkost metropole dává předpoklady, že proud návštěvníků je celoročně velký. I mimo neděle. V letní turistické sezóně pak do mariánské baziliky zavítá každý den přes tři sta návštěvníků, hlavně turistů, další desítky bývají součástí autobusových poutí. Všichni

jsou uneseni krásou interiérů i nedávno opraveného průčelí s výhledem na Olomouc.

Chrám Navštívení Panny Marie je kromě doby bohoslužeb denně volně přístupný návštěvníkům a během turistické sezony je tu navíc zdarma zajištěna průvodcovská služba.

Při naší návštěvě hosty vítala studentka Ludmila Bednářová; s nebývalou ochotou trpělivě odpovídala na dotazy a vysvětlovala podrobnosti. Třeba, že u vzniku poutního místa v první třetině 17. století nestál mimořádný zázrak ani peníze šlechtického rodu, ale prostý kupec z Olomouce. Jmenoval se Jan

Andrýsek a jednou učinil slib, že získá-li na to potřebné jmění, postaví nad městem kapli Panně Marii. Plnění slibu mu ale Matka Boží musela ve snu několikrát připomenout. Majitelem jedné z vhodných parcel byl olomoucký klášter premonstrátů Hradisko. Opat nabídku přijal, a protože souhlasilo i biskupství, kaple vyrostla a byla požehnána. Psal se rok 1629.

NEJKRÁSNEJŠÍ VARHANY!

Rozvoji poutního místa nepřály boje třicetileté války a švédská okupace Olomoucka, při níž kaple vyhořela. Ale hned, jak to bylo možné, premonstráti místo obnovili a na oltář vrátili kolorovaný kamenný reliéf Panny Marie s Ježíškem, která je na

hlavním oltáři baziliky uctívána dodnes. Po polovině 17. století již začal proud poutníků na Svatý Kopeček mohutnět a současně se prohlubovalo i sepětí poutního místa s řádem premonstrátů.

Průvodkyně zájemcům vysvětluje i výtvarné krásy a duchovní taje kostela. Na otázku, co zde sama nejvíc obdivuje, bez rozmyšlení odpoví, že jsou to varhany. „Znám a ráda navštívím více kostelů v Olomouci i širokém okolí. Krásnější varhany, než jsou tady, však neznám. A věřte, že i jejich zvuk je dokonalý. Uvnitř původní, restaurované skříně, byl totiž po několika přestavbách postaven v roce 1992 nástroj úplně nový,“ dodává Ludmila Bednářová.

Na výzdobě varhan v roce 1723 se podílely barokní umělecké osobnosti Moravy i Vídně, podobně jako na celém poutním místě. Pokud jde o vlastní kostel s typickou kopulí, velkolepou stavbu na místě nedostačující kaple realizoval do roku 1679 slavný císařský architekt Giovanni Pietro Tencalla. Interiér poutního chrámu dostal dnešní podobu o další století později. Za hlavního architekta a zpracovatele plánu úprav byl tehdy zvolen Itál Baldassarre Fontana. Podle všech znalců odvedl skvělou práci a nad krásou jeho štukové a freskové výzdoby se dodnes návštěvníkům tají dech.

ODPUSTKY JAKO V ŘÍMĚ

K oběma stranám chrámu byly přistavěny nádherné patrové budovy rezidence premonstrátů. Severní byla určena šestnácti kněžím sloužícím potřebám

poutního místa a jižní převorovi. Tam najdeme také reprezentační sály pro olomouckého opata během jeho pobytů na Svatém Kopečku. Stavitelem byl Domenico Martinelli, který je rovněž považován za autora zdařilých ambítů s kaplí Jména Panny Marie, které areál uzavírají ze zadní strany.

Poutní místo se rychle zařadilo mezi nejoblíbenější v celém mocnářství a roku 1784 získalo mimořádné výsady: při návštěvě svatokopeckého chrámu dostal poutník možnost získat stejné odpustky jako v římské bazilice Santa Maria Maggiore.

Přestože místo osobně navštívila i královna Marie Terezie, byly zanedlouho dekretem jejího syna Josefa II. klášter Hradisko i jeho převorství na Svatém Kopečku zrušeny. Poutní chrám přišel o mnohé cennosti z darů poutníků a úředníci rozhodli, že tu k duchovní správě postačí dva kněží; Svatý Kopeček proměnili na obyčejnou farnost.

Konfiskace připravila chrám i o nadace, z jejichž výnosů byl udržován, a proto se jeho technický stav zhoršoval. Až na podzim 1844 přišel krok k záchraně, když s nabídkou převzetí souhlasili premonstráti ze Strahova. O dva roky později bylo na Svatý Kopeček uvedeno osm jejich kněží, aby zajišťovali potřeby poutního místa a starali se o nutné opravy. Po desetiletích omezování duchovního života dvěma totalitami 20. století se premonstráti ze Strahova opět vrátili a na Svatém Kopečku, který je také živou farností, nyní požehnaně působí. Jsou čtyři a vedle místní farní a poutní správy pečují o dvě další olomoucké farnosti.

ZÁZRKY SE DĚJÍ

Premonstrátský řád vybudoval už na začátku 18. století za chrámem malou nemocnici, hospitál pro dvanáct chudých mužů. Na tuto službu trpícím nedávno navázala Arcidiecézní charita Olomouc, která z původního poutního domu vybudovala moderní hospic.

„Jsme jediná instituce podobného typu, která sídlí v tak duchovně exponovaném prostředí,“ uvádí ředitelka Hospicu na Svatém Kopečku Marta Šťastná. „A pobyt u nohou Matky Boží v rozhodujících chvílích života přináší klientům výraznou duchovní posilu. Každého, u koho je to možné, na požádání zavezeme nejen do hospicové kaple, ale i do blízké baziliky, pod milostný obraz Panny Marie. Tam se lidé mohou modlit, meditovat, vzpomínat na své drahé. Někomu k pohodě stačí pouhý pohled z okna pokoje na baziliku. A nejde jen o věřící. Právě dnes jsem byla svědkem, jak do kostela na jeho žádost přivezli člověka, který dosud deklaroval odstup od všeho duchovního. Celý život Boha nepotřeboval, na posmrtný život nevěřil. A mohu dosvědčit, že v kostele byl opravdově silně dojatý. Všichni jsme v rukou Božích, ale tady je Spasitelova blízkost člověku nějak hmatatelnější. Pro premonstráty pak mám jen slova díky a obdivu za jejich obětavost. V hospicu pravidelně slouží mše svatě a na pozvání nemocného příběhne někdo z kněží k lůžku vždy velmi rychle. Všemi vítaná je i služba pastorační asistentky,“ chválí ředitelka.

S ÚCTOU A LÁSKOU

Vedle asi třetiny věřících lékařů a sester v hospicu pracují i zdravotníci, kteří do kostela nechodí. „I na ně se ale určitě vztahují milosti poutního místa, jež jsou naší nejcennější devízou. Dávají sílu do náročné služby, aby pečova-

telé dokázali nemocné v jejich osudových chvílích doprovázet citlivě, s velkou mírou úcty a lásky,“ dodává Marta Šťastná.

V roce 2018 byl církevní areál na Svatém Kopečku zařazen mezi národní kulturní památky. Nejvýznamnější okamžik poutního chrámu Navštívení Panny Marie ale přišel už dříve, s návštěvou svatého Jana Pavla II. a jeho téměř legendárního setkání s mládeží. Tehdy, v neděli 21. května 1995, došlo také k papežské korunovaci milostného mariánského obrazu a prohlášení svatokopecského chrámu za baziliku minor.

ODPUSTKOVÉ DNY

„V současnosti jsou každý rok nejvýznamnější akcí pro naše poutníky odpuštěné dny, které ustanovil arcibiskup Jan

Graubner,“ vysvětluje farář svatokopecské farnosti P. Adrián Zemek O.Praem. Akce vždy navazuje na slavnost Nanebevzetí Panny Marie. Během tří dnů se zde střídají bohoslužby s adoracemi před svátostným Kristem a zpíváními nešporami. Na poutníky bývá připraveno větší množství zpovědníků, celebrovat mše přijíždějí řadoví i diecézní představitelé. „Abychom se mohli dobře připravit na poutníky jak ve zmíněných srpnových dnech, tak i v dalších termínech, prosíme organizátory hromadných poutí z farností, aby se nám včas přihlásili. Je třeba se vyvarovat zmatků a nedorozumění. Nedávno k nám nahoru například nečekaně přijela velká skupina motorkářů. Jejich stroje byly hlučné a černě oděná chlapiska vzbudila takové obavy, že vystrašení obyvatelé zavolali policii. Nakonec se ukázalo, že se jedná o pouť zbožných motoristů, kteří měli ve svých řadách i kněze,“ směje se kněz.

BUDETE PŘEKVAPENÍ!

„Všechny poutníky vítáme rádi, víme, že modlit se je třeba stále. Před námi je ještě mnoho nejen duchovní, ale i fyzické práce, na opravy například čekají ambity s křížovou cestou. I tak se v poslední době na Svatém Kopečku k lepšímu změnilo hodně. Kdo tu byl naposledy před řadou let, bude mile překvapen. Doporučuji i návštěvu našeho nově a lépe uspořádaného muzea,“ zve P. Zemek.

Aktuální informace o Svatém Kopečku stejně jako e-mailové adresy a telefonní kontakty najdete čtenáři na webu svatykopecek.cz. ■

Když následuji Tebe, Maria,
nebloudím,

když na tebe myslím,
nemýlím se,

když Ty mne podpíráš,
nepadám,

když Ty mne chráníš,
nebojím se ničeho,

když Ty mne vedeš,
neunavím se,

když mi vyprošíš
u Ježíše milost,
jistě dosáhnu cíle.

Milí čtenáři, časopis Immaculata je hrazen pouze z dobrovolných příspěvků čtenářů. Svým darem se podílíte na šíření duchovních hodnot v našem národě. Děkujeme Vám za Vaši podporu. Neposkvřená at' Vám odplatí Vaši štědrost.

[POSLECHNOUT AUDIO](#)

[PODPOŘIT](#)

Foto: Archiw Niepokalanowa

MAGNET NA REHOLNÉ POVOLANIA

100 rokov časopisu Rycerz Niepokalanej

text: **Dariusz Żuk-Olszewski**

Aj v tomto čísle Immaculaty budeme spoločne pokračovať v objavovaní koreňov veľkého vydavateľského diela sv. Maximiliána. Niepokalanów – Mesto Nepoškvrnenej sa po svojich neľahkých začiatkoch stal nie len rýchlo rastúcim a rozvíjajúcim sa mediálnym centrom, ale aj najrýchlejšie rastúcim kláštrom minoritskej rehole na svete.

RAST NAPRIEK NEDÔVERE VLASTNÝCH

Pri vzniku i počiatočnom štádiu rozvoja Niepokalanowa sa zopakovalo to, čo sv. Maximilián už dobre poznal z predchádzajúcich rokov svojho života. Jeho dielo masmediálneho apoštolátu pre Nepoškvrnenú prostredníctvom časopisu Rycerz Niepokalanej nenarážalo ani tak na nepriazeň vonkajšieho prostredia, ale na nepochopenie a niekedy až nevráživosť zo strany vlastných. Hoci laici zo širokého okolia si

rehoľných bratov stavajúcich Niepokalanów veľmi rýchlo a úprimne obľúbili, postoj niektorých rehoľných spolubratov z iných kláštrov k dielu sv. Maximiliána nebol ani zďaleka taký idylický. Marianna Janusz, ktorá pracovala vo varšavskom kláštore minoritov ako práčka, na obdobie krátko po vzniku Niepokalanowa spomína takto: „Po vzniku Niepokalanowa, t. j. od roku 1927, sme so sestrou a bratom pomáhali tomuto novému kláštrom, ako sme vedeli. Dávali sme peňažné dary, dodávali sme niektoré výrobky – ako

mydlo či bielidlo, v rokoch 1927 – 1928 sme prali pre Niepokalanów bielizeň, ktorú nám vozili do našej práčovne na ulici Brackej, kde sme tiež spolu so sestrou a jej mužom bývali. Koncom roka 1927 sme kúpili pre Niepokalanów pračku, isté množstvo mydla a bielidla. Pre tieto veci prišiel jeden z bratov. Keď sme mu tieto veci odovzdávali, podišiel k nám bývalý gvardián varšavského konventu o. Laurenty Pomianek, ktorý, keď zbadal tohto brata a to, čo sme pre Niepokalanów kúpili, tak sa takto vyjadril: „Nech ťa tu

viac nevidím. Môžete si žobrať, ale v Niepokalanowe. Dary, ktoré dávajú sestry, sú pre nás.“¹

Ťaživosť tohto odmietania ilustruje napríklad aj skutočnosť, že pri úplnom začiatku výstavby niepokalanowského kláštora, keď nemali na terezienských poliach rehoľníci ešte kde prenocovať a museli dochádzať z Varšavy, sa o Maximilián M. Kolbe, o Alfons Kolbe, br. Zenon Żebrowski a br. Karol Kowalski museli ubytovať v kláštore sestier františkánok Rodiny Márie, keďže vo varšavskom kláštore ich vlastnej rehole ich odmietli prijať.²

MAGNET NA REHOLNÉ POVOLANIA

Napriek posmeškom vlastných, alebo možno práve vďaka nim, sa nové kláštorné vydavateľské centrum začalo po ťažkých začiatkoch veľmi rýchlo rozvíjať. Veľmi skoro po jeho vzniku začali do Niepokalanowa prichádzať mladí muži, ktorých oslovil mediálny apoštolát v službe Nepoškrnenej, ktorý sv. Maximilián a jeho spolubratia v Niepokalanowe vyvíjali. Medzi prvými sa do rehole prihlásil syn Wawrzynca Pešieka, ktorého rodina intenzívne pomáhala rehoľníkom ešte pred ich príchodom do Niepokalanowa. Keďže nebývali ďaleko od nového kláštora, o Maximilián ich občas navštívil a asi vtedy zažal plamienok rehoľného povolania u ich syna Bolesława.³ Do rehole vstúpil 12. júla 1928.

Mladí muži, ktorí prichádzali do Niepokalanowa rozhodnutí obetovať svoj život službe Nepoškrnenej Panne Márii, neraz uvádzali, že prvotným impulzom pre nich bol náborový

text na stránkach Rycerza Niepokalaney. Bolo v ňom napísané: „Drahý mladý muž! Ak srdečne miluješ Nepoškrnenú a chcel by si sa jej úplne a navždy zasvätiť v modlitbe, práci, utrpení, ak sa Ti pozdáva františkánska chudoba, rehoľná poslušnosť i celkové zapieranie seba samého, alebo aj keď to všetko nepociťuješ, no vo svojom vnútri úprimne túžiš s pomocou Božou a pod starostlivou ochranou Nepoškrnenej toto získať a do svojho srdca uviesť a život takýmto ideálom priblížiť – pozývame Ťa medzi nás, do Niepokalanowa, navždy. Nájdeš tu uprostred krížov a práce pravé šťastie, ktoré Ti svet nedá, lebo ho sám nemá!“⁴

Počet mladých mužov, ktorí nadšení dielom sv. Maximiliána pre Nepoškrnenú do nového kláštora prichádzali s túžbou svoj život zasvätiť Pánu Bohu v rehoľnom povolaní, rástol takým neuveriteľným tempom, že osem rokov po vzniku Niepokalanowa počet jeho obyvateľov presahoval 600 mužov. V polovici 30. rokov 20. storočia bol Niepokalanów najpočetnejším kresťanským kláštorom na svete.

RYCERZ NIEPOKALANEJ RASTIE

Koncom roka 1928 bol náklad Rycerza Niepokalaney vydávaného v Niepokalanowe už viac ako 140 000 výtlačkov a neustále rástol. Hoci bratia žili v naozajstnej františkánskej chudobe, technické napredovanie niepokalanowského vydavateľstva bolo evidentné. Maximilián, verný svojmu menu, chcel pre Nepoškrnenú spraviť maximum a neuspokojil sa

s priemernosťou. Veľmi zdôrazňoval chudobu a skromnosť vo vlastnom živote, ale pre Nepoškrnenú, pre dobro duší chcel využiť naozaj najmodernejšie výdobytky techniky. V plánoch rozvoja Niepokalanowa z tohto obdobia nájdeme napríklad aj projekt letiska, z ktorého by mohli štartovať lietadlá, aby sa tak tu vydávaná tlač čo najskôr dostala k svojim čitateľom. Technický progres vydavateľstva znamenal aj dosah na čoraz novšie skupiny čitateľov. To, že časopis bol naozaj silným evanjelizačným nástrojom nielen medzi katolíckymi, potvrdzuje napr. list veliteľa 81. Pluku pechoty Poľského vojska, ktorý zaslal o. Maximiliánovi. Okrem iného sa v ňom píše: „Keď dostaneme čerstvé číslo Rycerza Niepokalaney, vojaci bez rozdielu viery, teda pravoslávni, evanjelici a dokonca i židia s takým záujmom a sústredenosťou hltajú obsah brožúrky, že ma preniká dojatie, ako sú Božie slovo a pravda viery pre-mocné a aký veľký vplyv na ľudí majú.“⁵ ■

1 JANUSZ, Marianna. *O otcovi Maximiliánovi Kolbe z rokov 1925–1930* (osobné svedectvo), 12. 12. 1963. In: Archív Niepokalanowa.

2 SAWICKA, Apolonia. *O otcovi Maximiliánovi Kolbe z prvých rokov v Niepokalanowe 1925–1930* (osobné svedectvo), 16. 5. 1947. In: Archív Niepokalanowa.

3 Bolesław Pešiek, rehoľným menom br. Sergiusz, sa narodil 14. 7. 1907 v Kurabke neďaleko dnešného Niepokalanowa. S rehoľou minoritov sa po prvý raz stretol pri stavbe Niepokalanowa, keď nadviazal priateľské kontakty s br. Zenonom Żebrowskim. Bol vyučený tesár a so sv. Maximiliánom spolupracoval pri výstavbe Niepokalanowa i jeho japonskej obdoby Mugensai no Sono. Od roku 1931 žil v Japonsku, kam odišiel na žiadosť sv. Maximiliána podporiť jeho misiu. Zomrel v Nagasaki 17. decembra 2010.

4 Porov.: inzerát vo viacerých číslach Rycerza Niepokalaney z roku 1928.

5 Rycerz wśróđ żołnierzy, In: Rycerz Niepokalaney, č. 7/1928, s. 79.

S BLAHOŠLAVENÝM KARLEM NA CESTĚ DO NEBE

Císařovna Zita, poslední česká královna

text: **Renata Vailová**

Zita dosedla na habsburský trůn jako poslední rakouská císařovna a královna uherská a česká po boku svého manžela Karla I. Habsburského. Nádhernému harmonickému manželství předcházelo dětství a mládí formované pravou křesťanskou láskou.

NA SPOLEČNÉ CESTĚ

Zita měla dvacet tři sourozenců, z toho šest mentálně postižených. Přesto Zitina maminka Maria Antonie, dcera portugalského krále, vedla své děti ke starostlivosti o místní chudé a nemocné. O prázdninách, kdy se tolik neučily, dívky přešívaly a opravovaly těmto lidem oblečení. Někdy při návratu od nemocných, když se příliš dlouho umývaly, jim maminka vštěpovala: „Nejlepší ochranou před nákazou je láska k bližnímu.“

Po dokončení studií v klášterní škole v Bavorsku a půlročním pobytu u benediktinek v Anglii se Zita v létě 1909 po delší době opět setkává ve Františkových Lázních s arcivévodou Karlem. Postupně se u nich rozvíjí krásný vztah, který 21.10.1911 dochází naplnění ve svátosti manželství. „Teď si musíme navzájem pomáhat do nebe,“ říká Karel své nastávající večer před svatbou. Jejich první manželské kroky vedou na pouť do Mariazell, kde je Panna Maria uctívána i jako „Mater Gentium Slavorum“, tedy Matka slovanských národů. Po svatební cestě po říši se mladý manželský pár usazuje na zámku v Brandýse nad Labem. Jsou zde tak šťastni, že později zámek koupí.

TRŮN A KŘÍŽOVÁ CESTA

Po úmrtí císaře Františka Josefa 21. 11. 1916 se bl. Karel a Zita nečekaně rychle dostávají na císařský trůn a tím se započíná i jejich cesta obětí, cesta křížová. Nejprve přichází neúspěšné pokusy o rychlé ukončení války, zrada ministra, nedostatek podpory spojenců a rozpad Rakousko-Uherska. Následuje pronásledování a obavy o život rodiny. Nakonec přichází konfiskace veškerého majetku, včetně milovaného zámku v Brandýse, vyhoštění do Švýcarska a nakonec nucený exil na Madeiře, zpočátku bez dětí. V březnu roku 1922 se bl. Karel nachladí a nemoc se

„Budu se za Vás,
milí čtenáři, modlit
k našemu Pánu,
aby Vám dal milost
následovat příkladu
mých prarodičů.
Ať Bůh požehná
Čechám a Moravě!“

*arcivévoda
Rudolf Rakouský*

zhoršuje. Klariska Matka Virginie je prošena o modlitbu a Panna Marie takto odpovídá na její usilovné prosby za císaře Karla: „Ne,

má milovaná dcero. Musí zemřít. Taková je Boží vůle v jeho láskyplných záměrech. Ježíš je Pánem života a smrti. Obdrží smrt z ruky Boží, a ne z ruky mstivé a neznámé. Špioni ho usilovně hledají.“ Pak Panna Maria dodává: „Tato duše bude blažená, protože se mi upřímně zasvětil. Vždycky mi chtěl sloužit a milovat mě.“¹ Zita s dětmi se ten večer modlí růženec a prosí: „Pane, prosím zachovej nám ho v první řadě pro naši vlast, ale také pro rodinu.“ 1. dubna 1922 císař Karel umírá před Nejsvětější svátostí se slovy „Ježíši přijď, přijď!“

BŮH, VLAST, RODINA

Ten, kdo čte a promýšlí životní rozhodnutí a postoje bl. Karla a Zity, nabyvá jasného vnímání krásně uspořádaných hodnot a řádu lásky, ordo caritatis. Znovu a znovu dávají ve svých životech Boha na první místo. Z vědomí povinnosti panovníka odmítá bl. Karel abdikovat z rakouského a uherského trůnu, jeho přísaha Bohu je pro něj neodvolatelná a Zita ho v tomto postoji celý život následuje, i když proto dlouho nesmí vstoupit na území Rakouska. V předvečer Karlovy smrti prosí Zita Boha, aby Karla uzdravil především pro jeho národy, až pak pro rodinu. Dalším rysem jejich lásky k Bohu je přijetí Boží vůle

a její naplnění v každodennosti. „Bůh dělá vše pro naše dobro, tolikrát jsme to už zakusili,“ vyznává Zita nějaký čas po smrti manžela. Později po vychování dětí z lásky k Bohu v poslušnosti přijímá, že nevstoupí do kláštera, i když po tom tolik toužila.

VNUK KARLA VYPRAVUJE

Arcivévoda Rudolf Habsburský, vnuk bl. Karla I. a Zity, píše: „Můj dědeček císař Karel v roce 1922 řekl v exilu na Madeiře mé babičce Zitě: Už nějaký čas mám silný pocit, že Bůh mě žádá, abych obětoval svůj život za své národy. A po několika okamžicích dodal: Já to udělám! Pravým posláním krále a královny je sloužit svým poddaným, milovat je, pomáhat jim, a pokud je to nutné, nabídnout za ně i svůj život. To Karel, král český a moravský, udělal. Tedy upřednostnil váš život, milí čtenáři, před svým vlastním.“

Dále uvádí: „Má babička, královna Zita, byla také mou kmotrou. Mnohokrát jsem se jí ptal na příběhy z jejího života. Považovala se za matku svých národů, které brala jako své děti. Věnovala mnoho času návštěvám nemocných a raněných v nemocnicích, pomáhala sytit hladové a modlila se za ně. Ráda jezdila do Mariazell, kde se modlila i za národy Čechů a Moravanů. A velmi si vážila české hraběnky Mensdorffové, která ji doprovázela v exilu na Madeiře a ve Španělsku a moc jí pomáhala.“²

SPOLU NAVĚKY

Krásné příběhy o vzájemné lásce bl. Karla a Zity a jejich všestranné péči o své děti navzdory neutěšeným podmínkám poválečného období, exilu a osiření dětí vyvstávají i na stránkách

CÍSAŘOVNA ZITA

Poslední česká královna

Gaëtan Évrard
Dominique Bar

doron

nové komiksové knihy „Císařovna Zita: Poslední česká královna“.³ Po Karlově smrti Zita až do konce svého života nosila pouze černou barvu. Arcivévoda Rudolf dodává: „Každý den ho prosila o přímluvu za své země, za své poddané, ale také za denní potřeby její rodiny.“

Bůh chtěl potěšit svou milovanou Zitu, a tak jí skrze klarisku Matku Virginii dal poznat slávu, do které byl bl. Karel uveden. Matka Virginie popisuje: „Při mši svaté, při vzpomínce na živé, se zjevila tato velká osobnost (bl. Karel) plná krásy a radosti, oblečená nikoliv v tunice jako ostatní duše, ale jako král. Z ramen mu spadl plášť či pláštěnka

bílá jako sníh a zářící jako slunce, posázená růžemi a jinými kvítky. Dva andělé po stranách drželi zářivou královskou korunu a jeden další žezlo...“⁴

Ať nám v dnešních mlhách svítí světlo pravé lásky bl. Karla a Zity a jejich přímluvy ať nám vyprosí zdravé mladé lidi, muže a ženy, rodiny i zasvěcené Pánu, budoucnost českého národa. ■

- 1 DEBRIS, Cyrille. *Zita, důvěrný portrét císařovny*. Brno: Kartuziánské nakladatelství, 2013, s. 65.
- 2 List arcivévody Rudolfa Habsburského českým čtenářům, osobní komunikace autorky.
- 3 DOMINIQUE BAR, Gaëtan Évrard. *Císařovna Zita, Poslední česká královna*. Uhřetice: Doron, 2022.
- 4 DEBRIS, Cyrille. *Zita, důvěrný portrét císařovny*. Brno: Kartuziánské nakladatelství, 2013, s. 67.

ŠTĚPÁN SLOUŽÍCÍ A SVĚDČÍCÍ

Jedna z podob velkého přikázání lásky

text: **P. Jaroslav Brož**

Jáhen Štěpán pozoruhodně spojuje aktivní službu lásky bližním a hrdinský projev lásky k Bohu v mučednické smrti. Skutky apoštolů popisují jeho smrt jako „kopii“ smrti Ježíšovy. Mučedník je zcela uchvácen láskou ke Kristu, ale nezapomíná na odpuštění svým nepřítelům.

JEDEN Z PRVNÍCH VZORŮ LÁSKY

Je pozoruhodné, že ve slovníku Skutků apoštolů nenajdeme výrazy „láska“ nebo „milovat“. Působí to zvláště, když uvážíme, že jejich autor, evangelista Lukáš, chtěl v co nejlepších barvách ukázat, jak se Kristova zvěst začala po Letnicích šířit do širokých krajů. A co je v evangeliu důležitější než milovat Boha nade všechno a milovat bližního jako sebe sama (srov. Lk 10,27)?

Musíme uvážit, že o lásce lze psát nejen v přesných

termínech, ale také vyprávěním životních příběhů těch, kteří skutečně milovali. Jedním z prvních hrdinů křesťanské lásky je bezesporu jáhen Štěpán. Ve Skutcích apoštolů se náhle objeví, ale brzy zase zmizí – zemře pro Pána mučednickou smrtí. Liturgie ho nazývá „prvomučedníkem“, tedy prvním v církvi, kdo heroicky vydal svědectví Ježíši. Tradiční slavení jeho svátku hned po Narození Páně nám navíc pomáhá vidět souvislost s vylitím Boží lásky v darování Syna celému lidstvu. Na Otcovu lásku můžeme

a máme my, lidé, odpovědět také krajní láskou. Štěpán to dokázal v životě i ve smrti.

SLUŽBA POTŘEBNÝM V DUCHU SVATÉM

Když se požadavky na službu apoštolů v Jeruzalémě začaly množit, rozhodli se vybrat si pomocníky. Ti se měli na jejich místě starat o službu při rozdělování podpory potřebným, jmenovitě vdovám. Dobročinnost a almužnu považovala církev od počátku za jedno ze svých hlavních poslání. Vždyť se jimi prokazuje láska, kterou

nás v Ježíši obdaroval sám Bůh. Nebyla to tedy nějaká druhotná činnost, které by se apoštolové chtěli zbavit. Chtěli tou službou pověřit muže, kteří by byli „plní Ducha a moudrosti“ (Sk 6,3). Duch Svatý je především Duch lásky a božská moudrost. Toho je při skutečné službě bližním v Kristově duchu zapotřebí. My bychom se asi spokojili s tím, že to budou lidé poctiví, se smyslem pro realitu života a schopní dobře si zorganizovat práci. Ale zde je ve hře něco víc. Prostřednictvím hmotné pomoci mají tito první diakoni – služebníci obdarovávat chudé z hloubky Ducha Svatého a z Boží moudrosti. A tak je Štěpán jedním z prvních, kdo se projevuje typicky křesťanskou láskou: dobrotivostí, milosrdenstvím a udělováním almužny. Dnes toto slovo nezní příliš vábivě, raději mluvíme o charitativní nebo sociální pomoci. Ale na slovech tolik nezáleží, rozhodující je, že se v církvi nezapomíná na chudé (srov. Gal 2,10).

LÁSKYPLNÉ NAPOMENUTÍ CHYBUJÍCÍCH

Sloužící láska v Kristově duchu se ale nikdy neomezuje jen na hmotné potřeby bližních. Vidí celého člověka. Proto známe také skutky duchovního milosrdenství. K nim mimo jiné patří napomínat ty, kdo chybují. I v tom Štěpán vyniká.

Vystoupili proti němu stoupcenci různých židovských společenství – synagog, která se v Jeruzalémě scházela. Důvodem jejich nepřátelského postoje byl jistě Ježíš, v němž Štěpán vyznával Božího Syna. Podle nich prý říkal, že „Ježíš Nazaretský

zboří tento chrám a změní ustanovení, která nám dal Mojžíš“ (Sk 6,14). Následuje dlouhá Štěpánova řeč (Sk 7), ve které jeruzalémský jáhen objasňuje, že Ježíš přišel jako Mesiáš podle dávného Božího plánu. A když své protivníky usvědčuje z odporování Duchu Svatému (srov. Sk 7,51), nevede ho k tomu nic jiného, než jejich věčné dobro. Ano, i jasná a pevná slova pravdy jsou projevem lásky.

PRVENSTVÍ LÁSKY K BOHU VEDE K MUČEDNICTVÍ

Na to nečekaně navazuje závěr Štěpánova života. Nenechá se znepokojit zuřivým hněvem protivníků a „plný Ducha Svatého“ pohlédne k nebi. Tu se projevuje, jak Štěpán miluje Boha nade všechno. I za stavu životního ohrožení ho klade na první místo a věnuje mu svůj pohled. Proto se v něm projeví další plod božské lásky, kterým je duchovní zakoušení Boží přítomnosti: „Uzřel Boží slávu i Ježíše, jak stojí po pravici Boží“ (Sk 7,55). A z lásky si tento dar nenechá pro sebe, ale hned všem okolo oznamuje, co vidí (srov. Sk 7,56), i když mohl čekat, že jeho poselství nebude přijato dobře. Přesto neustoupil, protože z lásky k Boží pravdě nemohl nemluvit.

UČEDNÍK UMÍRÁ JAKO JEHO PÁN

Lukáš zobrazuje Štěpánovu smrt podobnou smrti Ježíšově. V tom je jistě záměr. Oba zemřeli v Jeruzalémě, ale každý na jiném místě a jiným způsobem. Smrtící kameny lze považovat za Štěpánův kříž. Je to kříž Kristův, který přijal jako cestu lásky ke svému Pánu a na které zůstal věrný až do konce. Ježíš umírá

na kříži v láskyplné oddanosti Otci: „Otče, do tvých rukou odevzdávám svého ducha“ (Lk 23,46). Štěpán lásku k Otci vyznává láskou k Synovi: „Pane Ježíši, přijmi mého ducha“ (Sk 7,59). V tom se projevuje další plod této nadpřirozené lásky – pokoj. Vyznavačská smrt je naplněná Boží pokojem, protože jejím hlavním důvodem je láska k tomu, který mě miloval a za mě se obětoval (srov. Gal 2,20). Ale ten, kdo z lásky Bohu daruje svůj život, je současně naplněn velkodušnou láskou k lidem, a to i k nepřítelům. Proto se kamenovaný Štěpán modlí: „Pane odpusť jim tento hřích“ (Sk 7,60). I zde následuje svého Pána a jeho modlitbu za ty, kdo ho křižovali: „Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí“ (Lk 23,34).

MUČEDNICKÁ LÁSKA JE PLODNÁ

Je tu ještě jeden detail, který nelze přehlédnout. Židovskému mladíkovi Šavlovi byl při Štěpánově kamenování svěřen úkol střežit šaty katů. Byl tedy důvěryhodnou osobou, protože v sobě také choval nepřátelství vůči Ježíšovým vyznavačům. O něco později mu nečekaně před očima zazáří Ježíš a povolá ho do služby jako předtím Štěpána. Jako by Lukáš chtěl naznačit, že Boží povolání působí jako při štafetovém běhu. Jeden muž svůj úsek doběhl, a tak jeho kolík musí převzít jiný. Podle Velepísně je láska silná jako smrt (Pís 8,6). Ale láska Kristova, která hýbe srdcem jeho učedníků, jde až za hrob. Je silnější než smrt. Proto síla Štěpánova vyznání lásky působí dál v apoštolovi národů, který jednou napíše: „Ale největší je láska“ (1 Kor 13,13). ■

NÁMĚSTKOVÉ KRISTOVI (39)

Papež, který se směje: Jan Pavel I.

text: **Radomír Malý**

Po smrti Pavla VI. r. 1978 zvolili kardinálové jeho nástupcem benátského patriarchu kardinála Albina Lucianiho. Bylo to již potřetí ve 20. stol., kdy arcibiskup Benátek, který měl privilegium používat čestný titul patriarcha, dosáhl nejvyššího postavení v Církvi – úřadu náměstka Kristova. Před ním získali tuto poctu Pius X. a Jan XXIII., také předtím benátská patriarchové. Žel jeho pontifikát byl krátký, trval pouze jeden měsíc. Nicméně i tak krátká doba může zanechat významnou stopu v dějinách.

ŽIVOTNÍ DATA PAPEŽE JANA PAVLA I.

Albino Luciani pocházel z dělnické rodiny, narodil se r. 1912 ve Forno de Canale v severní Itálii. Jeho otec pracoval v továrně, matka byla uklízečkou v domácnostech. Otec se hlásil k sociálnědemokratické straně a vůči Katolické církvi projevoval nepřátelský postoj. Do kostela vůbec nechodil, hlásil se k marxismu. Tato orientace byla pro dělnictvo jeho doby typická. Matka naopak se vyznačovala hlubokou zbožností a právě jí mladý Luciani vděčí za svoji víru.

Otec Luciani nelibě nesl, že jeho syn je aktivní v místní farnosti, kde se zformovalo jeho kněžské povolání. Když nakonec vstoupil do semináře v Bellunu, vztah mezi oběma se vyhroutil natolik, že otec nějakou dobu se svým synem vůbec nemluvil a odmítal se s ním jakkoliv stykat. Smířil se s ním až poté, co mladý Luciani byl vysvěcen na kněze v r. 1935.

Po vysvěcení pokračoval ve studiu na Papežské univerzitě Gregorianum v Římě, po dosažení doktorátu v r. 1937 byl jmenován vicerektorem semináře v Bellunu, který sám krátce

předtím absolvoval. Vyučoval zde dogmatiku, morální teologii a kanonické právo.

R. 1948 jej ale místní biskup povolal na biskupskou kurii jako pomocníka generálního vikáře. O deset let později se P. Luciani sám stal generálním vikářem diecéze Belluno. Ve funkci však dlouho nesetřval, neboť ještě téhož roku ho papež Jan XXIII. jmenoval biskupem ve Vittorio Veneto. Účastnil se také v letech 1962–1965 všech zasedání II. vatikánského koncilu. R. 1969 jej papež Pavel VI. ustanovil arcibiskupem v Benátkách a r. 1973 ho jmenoval kardinálem.

DOPISY SLAVNÝM OSOBNOSTEM

Kardinál Luciani měl novinářské nadání. Byl publicisticky činný jako kněz i jako biskup. Nejznámější jsou jeho tzv. dopisy slavným osobnostem, samozřejmě fiktivní, neboť šlo o postavy již zemřelé. Jednalo se o spisovatele, vojevůdce, politiky, církevní světce aj. Budoucí papež zde vtipně a čtivě předkládá pravdy víry, morálky, ale i slušného chování a poukazuje zde na příklady osob, jimž tyto fiktivní dopisy píše. Publikoval je v různých časopisech.

Tak např. v dopise slavnému anglickému spisovateli 19. stol. Charlesu Dickensovi, který ve svých dílech poukazyval na křiklavou chudobu některých kategorií dělnictva, píše, že dnes je situace jiná díky tomu, že dělnictvo se dokázalo zorganizovat a stalo se početnou společenskou silou, s níž nutno počítat. Luciani zde prezentuje sociální nauku Církve, která odmítá řešení sociální otázky násilnou revolucí a nabízí východisko v odborech, které sdružují pracující vrstvy a bojují za jejich práva.

Italskému spisovateli Lodoviku Cornarovi, jenž napsal v 16. stol. knihu o střídém životě, mons. Luciani píše o umění stárnout. Říká zde, že víra v Boha, modlitba a svátosti jsou prostředkem, jak si uchovat nejen smysl pro střídmost v jídle a pití, ale i pro veselost až do pozdního věku.

Italskému spisovateli 19. stol. Alessandrovi Manzoni mu vyjadřuje mons. Luciani díky za jeho tvorbu a nabádá své čtenáře k odpuštění, což je hlavní myšlenkou Manzoniho knih. Při jiných příležitostech mons. Luciani přiznává svůj obdiv k tomuto katolickému autorovi.

Patriarcha Luciani napsal také dopis medvědovi sv. Remedie. Legenda vypráví, že tomuto poustevníkovi ve 4. stol. sežral medvěd koně, on si však tuto šelmu osedlal a dopravil se na určené místo na ní. Medvěda zkontroloval a ten mu do konce života sloužil. Budoucí papež píše, že stejně tak by lidé potřebovali zkontrolovat svůj jazyk, aby nekleli a nemluvili sprostě, což jej jako duchovního správce velmi trápilo. Stěžoval si, že právě Italové jsou v klení a sprostých nadávkách nechvalnými mistry.

Vynikajícího fran-tiškánského kazatele sv. Bernardina Sienského v 15. stol. prosí o dar kazatelského umění a opravdového odříkavého života, jímž tento světec vynikal.

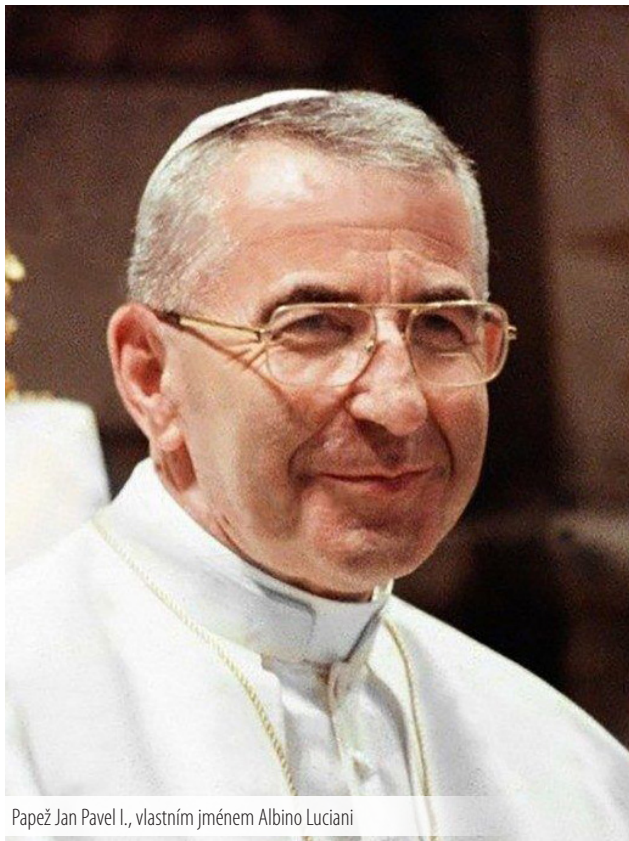
Píše dopis i Pino-cchiovovi, oblíbené postavice knihy pro děti italského spisovatele Collo-diho v 19. stol., kde se zabývá tím, jak přemáhat pokušení, a dává vtípnou formou cenné rady dětem.

V dopise Andreasi Hoferovi, vůdci povstání tyrolského katolického lidu proti napoleonským vojskům, která se dopouštěla mj. i devastace chrámů, se zabývá otázkou lásky k vlasti, která dle něj je neefektivnější tehdy, když je spojena s katolickou vírou.

V PAPEŽSKÉ SLUŽBĚ

Kardinál Albino Luciani svým životem a jednáním následoval jako benátský patriarcha své předchůdce Giuseppa Sarta (Pius X.) a Angela Roncalliho (Jan XXIII.). Pocházel právě tak jako oni z chudých poměrů, proto měl silné sociální cítění, které projevoval dobročinností a krásným

Již 33. den svého pontifikátu v noci z 28. na 29. září r. 1978 ale zemřel, podle oficiální zprávy náhle na srdeční infarkt. Vynořily se pověsti, že jeho smrt nebyla tak zcela přirozená, nám ale nepřislouší k tomuto se vyjadřovat. Prokázaným faktem je, že papež Jan Pavel I. měl slabé srdce a již řadu let předtím se na to léčil.

Papež Jan Pavel I., vlastním jménem Albino Luciani

Kratičká doba jeho pontifikátu mu neumožnila blíže nastínit svoji koncepci. Zůstaly sice nějaké návrhy dokumentů věnujících se pastoračním záležitostem, které byly pro něho prioritou, ale nic, z čeho by se daly odvodit jeho skutečné záměry a plány.

Takže zjednodušeně lze říci, že nám z celého jeho 33denního pontifikátu zůstal pouze jeho laskavý úsměv. Jenže kdo ví, někdy možná právě toto

vztahem k nejchudším a nejpotřebnějším. Okouzujícím byl jeho úsměv, jímž si každého získal.

To mu zůstalo i poté, když byl zvolen papežem 26. srpna r. 1978. Vstoupil do dějin s označením „papež, který se směje“. Jako první papež v dějinách si zvolil nikoli jedno, nýbrž dvě jména: Jan Pavel. Chtěl tím dát najevo, že se hlásí k odkazu obou svých předchůdců, papežů II. vatikánského koncilu.

je důležitější než léta trvající práce. Bůh ve své všemohoucnosti je schopen nahlížet i tam, kam my lidé nemůžeme. ■

Použitá literatura:

HERTLING, Ludwig. *Die Kirchengeschichte*. Innsbruck: 1983.
 JAN PAVEL I. *Dopisy slavným osobnostem I*. Nezamyslice: Salvator, 1994.
 JAN PAVEL I. *Dopisy slavným osobnostem II*. Vranov nad Dyjí: Fatym, 2001.
 JOHNSON, Paul. *Papieżstwo*. Warszawa: Instytut Wydawniczy Pax, 1998.

VŠECHNO PRO TEBE, JEŽÍŠI!

PRO DĚTI

Matka Tereza objevila v druhých lidech Ježíše.

text: S. Faustýna Šimová OSF

Milé děti, představte si holčičku s velkýma tmavýma očima, menšího vzrůstu, velmi bystrou a živou a také přemýšlivou a citlivou. To jsem já, Anežka Bojaxhiu. Znáte mě možná pod jménem Matka Tereza. Povím vám, jak jsem se jí stala... Vezměme to pěkně od začátku.

Narodila jsem se jako nejmladší ze tří dětí v městě Skopje v nynější Makedonii. Moji rodiče mě od malička vedli k lásce k Bohu a těm nejchudším. S maminkou jsem ráda navštěvovala nemocné a opuštěné lidi v našem městě. Tatínek mi říkával: „Dcerko, vždycky se o to, co máš, rozděl s druhými.“ Každý den byl u nás někdo na oběd, často jsem navštěvníky vůbec neznala. Až když jsem byla dospělá, pochopila jsem, že to byli chudí z našeho města.

Bylo mi tehdy dvanáct let, když jsem poprvé pocítila touhu patřit cele Bohu. Neměla jsem v tom úplnou jistotu, ale vždycky, když jsem myslela na to, že bych se stala řeholní sestrou, cítila jsem velikou radost. Táhlo mě to na misie – jít tam, kde o Bohu lidé nic nevědí. Vstoupila jsem do misijní kongregace Sester Naší Paní z Loreta a odjela do daleké Indie. Přijala jsem nové jméno: sestra Terezie. Víte, podle koho? Podle veliké patronky misí, o které jsme psali v minulém čísle. Téměř dvacet let jsem pak učila v městě Kalkatě na jedné škole pro bohatší dívky. Byly to krásné roky!

Pak se mi ale v srdci začal ozývat zvláštní neklid: „Já tady žiju v kráse a přepychu a za zdí naší školy leží na ulicích lidé, kteří nemají ani co do úst.“ Odjela jsem vlakem na duchovní

cvičení. Vlak zastavil v jednom městě a já jsem se dívala na chudáka, který ležel v nádražní hale na zemi. Náhle jsem ve svém srdci uslyšela: „Žízním.“ Byla jsem si jista, že to je hlas Ježíšův. Děti, víte, kdy toto slovo Ježíš zvolal? Ano, bylo to na kříži, když umíral. Došlo mi, že tam na té špinavé zemi, hladový a nemocný, neležel jen ten chudák, ale leží tam sám Ježíš.

Otřásl to mým srdcem a vnímala jsem, že mi Ježíš dává nové povolání: věnovat se naplno těm nejubožejším. Začala jsem chodit na místa (a že jich bylo!), kde žijí chudí lidé v hrozných podmínkách. Ošetřovala jsem je, umývala, sbírala jsem pro ně jídlo, nosila do nemocnice, učila děti přímo na ulici. Vždycky, když jsem někoho ubohého potkala, řekla jsem si: „Všechno pro Tebe, Ježíši,“ a dala jsem se do práce.

Postupně se ke mně začali přidávat další ženy, které vnímaly v srdci podobnou touhu tišit Ježíšovu žízeň po lásce. Možná víte, děti, jak se toto Boží dílo nakonec rozrostlo. Vznikla nová kongregace, Misionářky lásky, a desítky domů, ve kterých se dnes sestry věnují službě těm nejchudším.

Milé děti, Matka Tereza poznala, že v druhém člověku přebývá sám Ježíš. I my se můžeme učit mít rádi druhé lidi. Nemusíme k tomu jezdit do Indie do ulic Kalkaty, stačí se podívat kolem sebe – v naší rodině, mezi kamarády. Právě tam na nás Ježíš čeká. ■

JAK SE CVIČÍ LÁSKA

O Monice, která trénovala lásku v nemocnici.

text: **Jana Lokajová**

Byly prázdniny a Monika jela k babičce a dědovi na celý měsíc na venkov. Rodiče chodili do práce, a tak ji radši posílali k příbuzným, než aby ji nechávali celé dny samotnou doma. Dařilo se jí tam náramně. Třešně střídal čerstvý rybíz, maliny a borůvky. Na koupačku nemusela dál než co by kamenem dohodil. Babička vyvařovala a s dědou se naučila hodně zajímavého při vyrábění v dílně. Letos pracovali na dřevěném Titaniku se čtyřmi komíny a s kajutami pro první třídu s vyřezávanými stěnami.

Radost jim ale hned z počátku měsíce překazilo velké neštěstí. Děda při práci uklouzl na žebříku a zlomil si nohu. Nezbyvalo mu než jet do nemocnice. Lékaři zhodnotili situaci v kyčelním kloubu a vynesli verdikt: nejméně 14 dní hospitalizace v nemocnici a další měsíc doma na lůžku.

„Achjo, to budou prázdniny na nic,“ posteskla si Monika v kuchyni.

„Neboj, i tak si je užijeme,“ povzbuzovala ji babička, „jen aby se to dobře hojilo a děda se brzy v pořádku vrátil domů.“ Sama byla z nastalé situace nešťastná. Starším lidem už se rány hojí pomalu a člověk nikdy neví. Babička měla starosti. „Budeme jezdit za dědou do nemocnice,“ dodala ještě.

„Ne, do nemocnice ne,“ škemrala Monika a dupla si: „Je tam smrad a divní lidi.“

„Ale Moniko, kdo by za dědečkem jezdil, když ne my? Máma chodí do práce a stejně bydlí daleko. Nikoho jiného tu děda nemá,“ trpělivě vysvětlovala babička.

„No jo, já vím,“ zatvářila se Monika trochu smířlivěji a otočila se k odchodu. „Ale stejně to bude pěkně hnusný,“ odfrkla si. Babičku ta slova zamrzela.

Druhý den se hned po obědě vypravily na cestu. Monika s myšlenkou, že by mnohem raději strávila odpoledne u vody. Babička plná starostí.

V nemocnici ležel děda ještě docela zbláčený. Nemohl se ani posadit, jen k návštěvě natáhl ruku a pohladil Moniku po vlasech. „Ahoj, Zlatovlásko. To jsem rád, že jsi za mnou přišla,“ řekl. Monika ta slova potěšila a zároveň se zastyděla, že na návštěvu nechtěla jít.

Navíc děda vytáhl papír s nákresem: „Podívej, namaloval jsem ti tady, co máš dál dělat s naší lodí. Nemůžu být v dílně s tebou, ale tohle do zítřka hravě stihneš a pak ti dám další návod. Můžeme pokračovat takhle na dálku,“ vysvětlil. Monice zazářily oči, protože na Titanik se těšila, ale myšlenku na jeho dokončení už včera zavrhl.

I když to tam opravdu nevonělo, první návštěva v nemocnici

nakonec nebyla tak hrozná. A další dny následovaly. Někdy Monika zvláště bojovala s nechutí vypravit se do nemocnice mezi ty nepohodlné bílé postele a nechutné bažanty. Děda ji sice vždycky vítal s dobrou náladou, měl spoustu otázek na pokračující stavbu a posílal návody, ale přece jen Monika musela přemáhat sama sebe.

Když dědu konečně propustili, pokračovalo léčení doma. Prázdniny byly opravdu jiné, než jak je Monika plánovala. Byl to pro ni tvrdý trénink. Ale cítila, že jí dělá radost, když může pomoci druhému člověku. Nakonec z prázdnin odjížděla trochu jiná, než jaká přijela. Byla mnohem silnější. Trénovala se v ctnosti, které říkáme láska. V té, která nemyslí jen na sebe, ale má na mysli dobro toho, koho milujeme. Nebojí se námahy ani překážek, ale je vytrvalá a obětavá. Taková láska je od Boha a trvá na věky. ■

PODĚKOVÁNÍ A PROSBY

☝️ Prosím o modlitbu za mé rodiče. Zvláště za milost obrácení pro mého tatínka, žije v smrtelně těžkém hříchu. Děkuji.

rytířka Janka

☝️ Chtěla bych se podělit o svědectví s modlitbou Pompejské novény. Syn byl 4 roky ženatý a stále se jim nedařilo počít děťátko. Začala jsem se modlit Pompejskou novénu s vědomím: Buď vůle tvá. Novéna má prosebnou část 27 dní, pak následuje 27 dní děkovné části. Zapsala jsem si do kalendáře, kdy mám skončit prosebnou část. Po cca 10 dnech nám mladí oznámili radostnou zprávu: „Čekáme miminko.“ Jaká radost. Novénu jsem dokončila a po půl roce se nám narodila vnučka. Hledala jsem v kalendáři, kdy má vnučka svátek. Našla jsem 18. dubna a ten den jsem měla poznačen v kalendáři jako konec prosebné části novény. Takže v době, kdy jsem si značila v kalendáři a neměla ponětí, zda se mi kdy vůbec dostane odpovědi na mé modlitby. Pán Bůh už měl vybráno jak pohlaví, tak jméno pro mou vnučku. Panno Maria, ještě jednou a znovu a znovu děkuji.

vaše čtenářka

☝️ Děkuji Matičce Boží za mé uzdravení a ochranu celé mé rodiny. Moc Ti, Maria, děkuji. Buď prosím stále mojí přímluvkyní.

stálá čtenářka

☝️ Chtěla bych poděkovat Panně Marii za švagrovou. Nádor je nezhoubný. Děkuji za práci a prosím o modlitbu za navýšení úvazku. Za dar víry pro naši rodinu.

vděčná Milada

☝️ Panno Maria, moc Tě prosím, přimlouvej se u Pána Boha za moji pravnučku, aby jí zahojil poraněnou hlavičku.

děkuje čtenářka

☝️ Děkuji Ježíši a naší drahé matce Boží Panně Marii ustavičné pomoci. Pražskému Jezulátku a všem svatým andělům. Prosím za dar víry pro naše tři dcery a vnoučata a za tu nejmladší Kristýnku osmiletou, aby byla pokřtěná.

vděčná Anna

☝️ Chtěla bych poděkovat Panně Marii, že byly vyslyšeny moje prosby při narození našeho pravnučka Mikuláška, který se narodil moc maličký. Teď už dobře prospívá a máme

z něj velkou radost. I když ještě potrvá, než vše dožene. A také odevzdávám do ochrany Panny Marie celou naši velkou rodinu.

s vděčností rytířka Marta

☝️ Chtěla bych poděkovat prostřednictvím Immaculaty Panně Marii rozvazující uzly, Matce ustavičné pomoci, sv. Josefovi, sv. Judovi Tadeášovi, sv. Šarbelovi, sv. otcí Piovi, Pražskému Jezulátku, sv. Janu Pavlovi, sv. Antoníčkovi, sv. Ritě za mocné přímluvy a vyslyšení mých proseb o milost zdraví psychiky a depresí. Děkuji pánu Ježíši za uzdravení, Panně Marii a všem svatým, kteří se za mě přimlouvali.

vděčná čtenářka Anežka

☝️ Prosím o modlitbu za manžela. Jsme manželé skoro 10 let, máme 5 dětí. Asi dva roky po svatbě přišel muž o práci a v ten čas začal hrát počítačovou hru, u které začal být strašně sprostý. Dostala jsem radu zasvětit ho Panně Marii, to jsem udělala, ale ani ve snu by mne nenapadlo, co se bude dít. Během roku se situace začala zlepšovat a zhruba za další rok mi muž oznámil, že vstupuje do Rytířstva Neposkvrněné!!! Maria mi tehdy ukázala, jak je úchvatná. Počítačové hry už

ÚMYSLY MODLITEB M. I.

ZÁŘÍ Abychom byli připraveni ke každodenní modlitbě a oběti za obrácení hříšníků a posvěcení všech na přímluvu Neposkvrněné.

ŘÍJEN Abychom neochabovali v modlitbě růžence, střežili víru ve světě a chránili její křesťanské hodnoty.

také nehraje. Bohužel sprostých slov se mu nepodařilo úplně zbavit. Také mívá výbuchy vzteku, při nichž velice sprostě uráží mě i naše děti. Toto je nyní největší bolest našeho manželství. Muž měl velmi tvrdou výchovu plnou urážek a pohrdání, a i když se s tím snažil bojovat, zatím nevyhrál. Moc prosím, přimlouvejte se za něj, a moc děkuji za přímluvu Vám a hlavně naší Matce Marii.

čtenářka Jana

✿ Prosíme za nemocného pana děkana. Děkujeme.

Martina

✿ Prosíme za malého předčasně narozeného Jeníčka a jeho maminku.

Jarmila

✿ Prosíme o modlitbu za paní Boženu, za pomoc v jejím stáří a nemoci.

Božena

✿ Prosím o modlitbu za vyřešení těžké životní situace, aby vše dobře dopadlo a s pomocí Matky Boží mohl můj malý vnouček trávit čas se svým tátou. Moc děkuji.

rytířka Ludmila

✿ Vážení přátelé, už dlouho jsem Vám nenapsala, poslední číslo mě však oslovilo tak, že jsem napsala myšlenku, která mi nedala spát. A tak Vám ji posílám.

30 let Immaculaty

*Již 30 let –
a je to málo
nebo moc?
Tu volám Boha o pomoc.
Jenže on mlčí.
Čeká...
Na má slova –
tak volám
zas a znova,
pak беру růženec
a začínám:*

*„Otče náš, jenž jsi
na nebesích“...
„Tak vidíš“
– jako bych slyšela –
„tolikrát jsi se
modlila –
a bylo to málo nebo moc?“
30 let modliteb
ještě je málo,
teď už vím,
jen díky Mamince.
A znovu sním...
Pokud tu ještě zůstávám,
modlit se,
nevzdávám.
Takže je málo 30 let,
přestože bylo to
celý svět,
co přicházelo ke mně
a bude dál...
Tak je to!
Maminka věčně bude
v modlitbě
žít!
Je krásné vědět to,
je krásné
být.*

čtenářka L. Schwarzová

ZPRÁVY

● **Vatikán:** V nedělním pozdravu po polední modlitbě dne 21. srpna papež František vyslovil zármutek a znepokojení nad aktuálním děním v Nikaragui. Řekl mimo jiné: „Se znepokojením a zármutkem sleduji situaci v Nikaragui, která se týká lidí i institucí. Chtěl bych vyjádřit své přesvědčení a naději, že prostřednictvím otevřeného a upřímného dialogu lze stále nalézt základ pro ohleduplné a mírové soužití. Prosme Pána, aby na přímluvu Panny Marie vzbudil v srdcích všech tuto konkrétní vůli.“ Národní policie provedla noční razii v biskupství Matagalpa a devět osob, včetně biskupa Rolanda Álvaraze, násilně odvezla do Managuy: biskup je nyní v domácím

vězení v hlavním městě Nikaraguy, zatímco ostatních osm osob je v kasárnách, kde probíhá vyšetřování.

www.vaticannews.va, 21.8.2022

● **Vatikán:** Papež František napsal na Twitteru u příležitosti zahájení konference OSN o revizi Smlouvy o nešíření jaderných zbraní (NPT), že „... použití jaderných zbraní i jejich držení je nemorální. Snaha zajistit stabilitu a mír prostřednictvím falešného pocitu bezpečí a ‚rovnováhy teroru‘ nevyhnutelně vede k otrávení vztahů mezi národy a brání skutečnému dialogu.“ Jaderné zbraně tvoří arzenál, který ohrožuje lidstvo, náš společný domov. Nejsou opěrnými body logiky odstrašení, ale možnými „dveřmi“ do propasti, do níž se může náhle propadnout celá lidská

rodina. Papež František to během svého pontifikátu několikrát připomněl.

www.vaticannews.va, 6.8.2022

● **Itálie:** V roce 2021 se proti období před covidem počet účastníků poutí na italská poutní místa téměř zdvojnásobil. Podle souhrnných údajů správců poutních svatyní činil v r. 2019 počet poutníků na tato místa úhrnem cca 45 tisíc osob, v r. 2021 naproti tomu cca 80 tisíc.

www.vaticannews.va, 20.8.2022

● **Argentina:** Komise Biskupské konference pro laiky se postavila proti parlamentnímu projednávání návrhu zákona o povolení eutanazie. Biskupové zdůrazňují katolickou nauku o ochraně života od početí až do přirozené smrti. Na téma lidí v terminálním

stadiu života apelují na všestranný rozvoj paliativní péče.

www.vaticannews.va, 20. 8. 2022

● **USA:** Sdružení katolických laiků CatholicVote vzneslo ostrou kritiku proti prezidentu J. Bidenovi za jeho mlčení k hromadnému podpalování katolických chrámů a budov. Tyto vandalské akty jsou dílem zastánců potratů, kteří se nesmířili s nedávným rozsudkem Nejvyššího soudu, že potrat nemůže být nařízen pro všechny státy Unie. Sdružení připomíná, že jiný katolický prezident USA J. Kennedy v 60. letech jednal zcela jinak. Když protikatolicky orientovaní zháři tenkrát zapálili jeden kostel, pranýřoval to veřejně jako „zbabělost“.

www.kath.net, 25. 8. 2022

● **Německo:** Levicovní klimatičtí aktivisté se v galerii v Drážďanech nechali připoutat ke známému obrazu renesančního umělce Raffaella Santiho „Madonna Sixtinská“ a poškodili jej. Dle vlastního vyjádření tím chtěli demonstrovat své odmítnutí křesťanství s tím, že jednou bude zničeno tak, jako tento obraz.

www.pch24.pl, 24. 8. 2022

● **Vatikán:** Na konferenci umělců a herců pořádanou ve Vatikánu pod názvem Vitae Summit 31. 8. byli vybráni známí herci Hollywoodu Ben Affleck, Denzel Washington a Viol Davisová. Hlavním bodem programu se stala otázka, jak tvůrčí pracovníci mohou pozitivně ovlivnit změny ve světě.

www.dorzeczy.pl, 26. 8. 2022

● **USA:** Seth Dillon, ekonomický ředitel internetového humoristického portálu „The Babylon Bee“, vyvolal rozruch svým nedávným prohlášením proti

možnosti potratu u žen, které počaly v důsledku znásilnění. Řekl, že tím jenom se bezpráví, spáchané na ženě znásilněním, zdvojnásobí dalším násilím spáchaným na nevinném dítěti.

www.kath.net, 25. 8. 2022

● **Vatikán:** Svatý stolec vydal deklaraci na téma synodální cesty v Německu. Zdůrazňuje v ní, že je nepřípustné vytvářet nové struktury nebo dokonce doktríny v diecézích do té doby, než to bude odsouhlaseno na nejvyšších místech všeobecné církve. Ani biskupové, ani kněží, ani věřící nemají právo něco takového činit bez souhlasu Svatého stolce.

Nasz Dziennik, 22. 7. 2022

● **Lichtenštejnsko:** Arcibiskup hlavního města Vaduzu mons. Wolfgang Haas odmítl iniciativu některých věřících vytvořit program synodální diskuse bez jeho souhlasu. Reagoval tak na kritiku mediálního teologa a novináře Guentera Bosse, který vytyká arcibiskupovi, že prý je „příliš konzervativní“, neboť odmítá umělou antikoncepci, homosexuální svazky a kněžské svěcení žen, hájí celibát kněží a nechce diskutovat o základních pravdách víry. Proto tzv. synodální katolíci s ním nepočítají a ignorují ho.

Glaube und Kirche, 7–8/2022

● **ČR:** 25. srpna se v klášteře dominikánů v Olomouci uskutečnila mše svatá za všechny oběti sexuálních deliktů (nejen) v katolické církvi. Mše byla součástí programu konference na téma Šetření sexuálních deliktů v katolické církvi. Cílem této konference bylo prohloubení teoretických a praktických dovedností při šetření těchto deliktů v církvi. Při mši svaté,

kteřou koncebroval otec nuncijs a zástupci českých a moravských biskupů, přednesl biskup Zdenek Wasserbauer jménem České biskupské konference omluvu za tyto činy.

cirkev.cz, 26. 8. 2022

● **Řím:** V pondělí 8. 8. 2022 v brzkých ranních hodinách v Římě zemřel kardinál Jozef Tomko, emeritní prefekt Kongregace pro evangelizaci národů a předseda Papežské rady pro Mezinárodní eucharistický kongres (2001 až 2007). Bylo mu 98 let. Celý svůj život působil v Římě, kde se stal biskupem a později kardinálem. Spolupracoval například s šesti papeži nebo s exilovaným českým kardinálem Josefem Beranem. Po smrti francouzského kardinála Alberta Vanhoye 29. července 2021 se stal nejstarším žijícím členem kolegia kardinálů.

cirkev.cz, 9. 8. 2022

● **Řím:** V mimořádném prostředí Sixtinské kaple se dne 8. září konaly nešpory s papežskými zástupci, kteří přijeli do Vatikánu na pravidelné tříleté setkání. Státní sekretář kardinál Pietro Parolin ve své homilii zdůraznil zvláštní pouto mezi Pannou Marií a nuncijs, kteří nezastupují sami sebe, ale církev a papeže. Dále Parolin řekl, že se nesmíme bát pěstovat k ní něžnou synovskou oddanost, nikdy není dost slov o Marii, nikdy není dost lásky k ní. Parolin citoval větu kardinála Ratzingera, který vzpomínal, jak měl v mládí výhrady k některým starobylým formulím o Marii: „Zdály se mi přehnané, nyní chápu, že jsou to pravdy, které jsou dnes platnější než kdy jindy.“ Kardinál Parolin poté vyzval všechny přítomné, aby se na Mariinu přímluvu modlili za mír.

Vaticannews, 9. 9. 2022

IMMACULATA U VÁS DOMA

Foto: ID 96244708 © Lightfieldstudiosprod | Dreamstime.com

Děkujeme Vám, že jste s námi již 30 let a umožňujete nám vydávat Immaculatu.

- › V papírové podobě
- › V audio podobě

Bez Vaší pomoci to nezvládneme.

- › Doporučte Immaculatu svým přátelům
- › Nabídněte starší ukázková čísla (rádi Vám je pošleme!)
- › Doporučte Immaculatu ve své farnosti
- › Vyvěste propagační letáček (rádi Vám jej zašleme)
- › Darujte Immaculatu jako dárek

Jak nás můžete podpořit?

- › Modlitbou
- › Finančním darem (č. ú. 7498984001/5500)
- › Za všechny dárce je v našem minoritském kostele sv. Janů v Brně sloužená každý měsíc mše svatá

Děkujeme, že nás podporujete!

STAŇTE SE I VY PODPOROVATELI IMMACULATY

Milí čtenáři, časopis Immaculata je hrazen pouze z dobrovolných příspěvků čtenářů. Svým darem se podílíte na šíření duchovních hodnot v našem národě. Děkujeme Vám za Vaši podporu. Neposkvřněná ať Vám odplatí Vaši štědrost.

[POSLECHNOUT AUDIO](#)

[PODPOŘIT](#)

**Bratr ať se nehněvá na bratra pro jeho provinění,
ale s veškerou trpělivostí a pokorou
ať ho laskavě napomene a podepře ho.**

sv. František z Assisi

Foto: M. Wienski

ŘÁD MINORITŮ PŘIJÍMÁ NOVÉ KANDIDÁTY

ČESKÁ PROVINCE:
o. Piotr Pawlik OFMConv
e-mail: provincial@minorite.cz
Minoritská 1
602 00 Brno

SLOVENSKÁ KUSTÓDIA:
o. Tomáš M. Vlček OFMConv
e-mail: povolanie@minoriti.sk
Košická 2
054 01 Levoča